

HRVATSKI VOJNIK

Broj 31. Godina II. 29. travnja 2005. www.hrvatski-vojnik.hr BESPLATNI PRIMJERAK

1995.-2005.

BLJESAK

€ 2,10•CAD 3,00•AUD 3,30•USA 2,00•CHF 3,50•SIT 430,00•SEK 17,00•NOK 17,00•DKK 15,50•GBP 1,30

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
9 771330 500003

DESET GODINA VOJNO-REDARSTVENE OPERACIJE BLJESAK

COLOMBO

Oprost za dezterte

Država Šri Lanka službeno će prekinuti i odbaciti procese koji se na sudovima vode protiv 70 000 ljudi zbog dezterstva. Riječ je o svima onima koji su napustili oružane snage bez dopuštenja u proteklih 25 godina, izjavio je glasnogovornik Ministarstva obrane Daya Ratnayake. Sličnu amnestiju pokušalo se provesti još prije dvije godine, ali nije uspjela jer je podrazumijevala da dezterti plate odštetu za svoje vojno uvježbavanje i u potpunosti isplate svu opremu koju su zadužili kao vojnici. Najviše slučajeva dezterstva zabilježeno je tijekom 90-ih godina, kad je zabilježena eskalacija sukoba između vladinih snaga i Tamilskih tigrova. Primirje je postignuto u veljači 2002.

LAHORE

Kupujete tenk?

Na tržnici starog željeza u pakistanskom gradu Lahore moguće je kupiti sovjetski tenk T-72 za 18 000 dolara,javlja agencija AFP. Riječ je o neispravnim vozilima koja trgovci dovoze iz Afganistana, ali i bivših sovjetskih srednjooazijskih republika. Na tržnici su tenkovi najpopularnija roba, ponajprije zbog kakvoće čelika od kojeg su izrađeni. "Trgovina je apsolutno legalna. Kamioni koji prevoze tenkove i drugo oružje uredno plaćaju takse pri prelasku pakistanske granice", ističe Haris Khan, jedan od najuspješnijih trgovaca starim željezom. Neuporabljivo oružje prodaje se za 45 američkih centi po kilogramu. Tenk je težak više od 40 tona, a obično je ispunjen komadima streljiva koji ukupno teže još 400 do 1200 kilograma. Pa, računajte...

BUKUREŠT

Rumunji ne idu u ophodnje

Nakon eksplozije u kojoj su u svom eksploznom vozilu nastradala trojica rumunjskih vojnika (jedan poginuo, dvojica teže ranjena), načelnik Glavnog stožera Eugen Balan objavio je da će privremeno suspendirati rumunske ophodnje u Afganistanu, ali da će se ostale uobičajene zadaće redovito obavljati u sklopu ISAF-a. Za napad u blizini grada Kandahara odgovornost su preuzeли talibanski militanti, ali zasad još nije službeno razjašnjeno je li bila riječ o podmetnutoj bombi ili je vozilo, jedno od pet u konvoju, naletjelo na prije postavljenu minu.

OTTAWA

Pomoć u rastavljanju ruskih podmornica

Kanada je 26. travnja objavila svoju namjeru da sa svotom od 26 milijuna američkih dolara sudjeluje u deaktiviranju ruskih nuklearnih podmornica

koje su povučene iz službe. Riječ je o osam podmornica klase Viktor, a sve će biti otegljene u brodogradilište Zvezdočka i тамо ispraznjene (nuklearno gorivo bit će odgovarajuće smješteno) te rastavljene. Inače, ukupno 49 umirovljenih ruskih podmornica očekuje ista sudbina, sve u sklopu sporazuma skupine G-8 o sprječavanju širenja oružja za masovno uništenje.

SEUL

Život za portrete

Sjevernokorejska državna međijska agencija ovoga je tjedna objavila vijest o dva slučaja u kojima su vojnici njihove zemlje izložili život kako bi od uništenja spasili portrete *Dragog vođe* Kim Jong Ila. U članku pod naslovom *Vojска испуније*

na duhom svog vođe ispričan je slučaj zaliđeganja tijelom na aktiviranu ručnu granatu, te zaranjanja u vodu nakon brodske havarije, sve radi zaštite portreta korejskog lidera.

"Pripadnici Korejske narodne armije su oni koji ne oklijevajući žrtvu svoje žive i mladost za svog vrhovnog zapovjednika", s ponosom je ustvrdio jedan od službenih glasnogovornika sjevernokorejskog komunističkog režima.

SAMARKAND

Veća njemačka uloga?

Nemački ministar obrane Peter Struck je u Uzbekistanu, na putovanju za Kabul, izjavio da je Njemačka spremna za veći udio svoje vojne komponente u ISAF-u. Prema Strucku, njegova bi zemlja mogla "preuzeti odgovornost za cijeli sjeverni dio Afganistana", te dodao da će pričekati dok NATO dovrši svoje planove za sjever. Također, bit će potrebno odobrenje Bundestaga.

Inače, Nijemci su u ISAF-u zasad zastupljeni s 2000 vojnika, što je najveći pojedinačni udio od svih 37 zemalja koje sudjeluju s ukupno 8000 vojnika.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@mohr.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@mohr.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@mohr.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@mohr.hr)Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@mohr.hr), Domagoj VlahovićNovinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić,
Fotografi: Tomislav Brandt, Davor Kirin,

Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@mohr.hr)

Prijevod: Jasenka Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogićić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci 30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovac d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovac d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**AKD Tisak:**

AKD Agencija za komercijalnu

djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska<http://www.hrvatski-vojnik.hr>

E-mail: hrvojnik@mohr.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2005.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH

U Dubrovniku održan sastanak načelnika glavnih stožera država članica CENCOOP-a

Sastanak je dobra osnova za iznalaženje zajedničkih prioriteta i ciljeva, pa i konkretnih aktivnosti koje je moguće zajednički planirati i provoditi radi postizanja mirnog i stabilnog okružja...

Strana 4

Njemački ratni brodovi u prijateljskom posjetu Hrvatskoj

U sklopu vježbe DESEX 2005. od 22. do 25. travnja u službenom i prijateljskom posjetu Hrvatskoj ratnoj mornarici boravile su njemačke fregate Sachsen i Köln, te flotni tanker Spessart, što je dosad najveći broj brodova njemačke ratne mornarice u posjetu RH

Strana 12

Lako oklopno vozilo Aligator

Među brojnim lakinim oklopnim vozilima koja se na međunarodnom tržištu bore za naklonost kupaca je i slovačko lako višenamjensko oklopno vozilo Aligator. Riječ je o originalnom slovačkom proizvodu prilagođenom potrebbama slovačke vojske ali bi isto tako moglo biti zanimljivo i stranim kupcima

Strana 21

Sustavi i metode navođenja raketa zemlja-zrak

Temeljna zadaća raketnih sustava PZO-a je uništenje ciljeva u zraku vođenim raketama zemlja-zrak. Raketni sustav PZO-a predstavlja kompleks uređaja na zemlji i u vođenoj raketni koji se u borbenom djelovanju (gadanju) nalaze u uzajamnoj funkcionalnoj povezanosti...

Strana 22

Naslovnicu izradio Predrag BELUŠIĆ

Sudionici sastanka

Čelnici izaslanstava
država članica CENCOOP inicijative

- načelnik GSOS-a Austrije general **Roland Ertl**
- načelnik GSOS-a Slovenije general **Ladislav Lipič**
- načelnik GSOS-a Hrvatske general **Josip Lucić**
- zamjenik načelnika GSOS-a Mađarske general **László Braun**
- zamjenik načelnika GSOS-a Rumunjske general **Florian Pinta**
- zamjenik načelnika GSOS-a Slovačke general **Peter Gajdoš**
- zamjenik načelnika GSOS-a Švicarske general **Martin von Orelli**

U Dubrovniku održan sastanak načelnika glavnih stožera država članica CENCOOP-a

Regionalna sigurnost i perspektive sudjelovanja u mirovnim operacijama

Marija ALVIR,
snimio Tomislav BRANDT

Sastanak je dobra osnova za iznalaženje zajedničkih prioriteta i ciljeva, pa i konkrenih aktivnosti koje je moguće zajednički planirati i provoditi radi postizanja mirnog i stabilnog okružja, što je uostalom i konačni cilj CENCOOP inicijative, istaknuo je domaćin sastanka načelnik GS-a OSRH general zbora Josip Lucić

Udubrovačkom hotelu "Excelsior" od 20. do 22. travnja održan je drugi sastanak načelnika glavnih stožera država članica CENCOOP inicijative, što je ujedno i drugi sastanak pod predsjedanjem Hrvatske. Naime, tjedan ranije održan je i dvadeseti sastanak skupine za planiranje i koordinaciju CENCOOP-a, a Hrvatska će kao ovogodišnja predsjedateljica biti u ulozi domaćina i ostalim događanjima koja se organiziraju u sklopu te regionalne inicijative.

Velik doprinos regionalnoj i globalnoj sigurnosti

Na drugom sastanku načelnika glavnih stožera država članica CENCOOP-a uz hrvatske predstavnike bila su i izaslanstva Austrije, Mađarske, Rumunjske, Slovačke, Slovenije i Švicarske, a uz hrvatskog načelnika Glavnog stožera generala zbora Josipa Lucića među čelnicima izaslanstava bili su načelnici glavnih stožera Austrije i Slovenije, generali Roland Ertl i Ladislav Lipič, te zamjenici načelnika generali László Braun (Mađarska), Florian Pinta (Rumunjska), Peter Gajdoš (Slovačka) i Martin von Orelli (Švicarska). U hrvatskom su izaslanstvu bili i generali Mladen Kruljac te Mate Pađen i Mate Ostović, kao i brigadir Naser Cacović.

Za sve sudionike sastanka uoči njegovog održavanja priređen je prijam dobrodošlice, a u atriju Kneževog dvora goste je pozdravio ministar obrane Berislav Rončević. Napominjući da je iniciranjem foruma načelnika glavnih stožera u Švicarskoj prošle godine suradnja unutar CENCOOP-a dobila novu dimenziju i perspektivu, ministar je zaključio da vojna ekspertiza na tako visokoj razini može dati velik doprinos regionalnoj i globalnoj sigurnosti, izrazivši pritom uvjerenje da je upravo uspostava tog foruma jasan pokazatelj pouzdane budućnosti te regionalne suradnje. "Regionalna obrambena suradnja odvija se u širem kontekstu napretka i širenja europskih i euroatlantskih integracija te nove uloge oružanih snaga, kao i zamaha u razvoju obrambenih sposobnosti Europske unije", istaknuo je ministar u svom kratkom obraćanju, dodavši da se na prostoru jugoistočne Europe događaju pozitivne promjene koje dovode do promjene mandata međunarodnih misija i postupnog smanjenja vojne komponente. Istaknuvši dragocjeni doprinos država članica CENCOOP-a pozitivnom razvoju situacije u regiji, Rončević je na kraju poručio da će Hrvatska tijekom predsjedanja CENCOOP-om svoja nastojanja usmjeriti na pot-

poru konkretnim projektima.

Uz izaslanstva zemalja članica CENCOOP-a, prijamu su nazočili i ministrov pomoćnik Ivo Bačić te zamjenik načelnika GSOS-a general pukovnik Slavko Barić, kao i zapovjednici HKoV-a i 4. korpusa HKoV-a te HRZ-a i HRM-a generali Marjan Mareković, Mate Obradović i Viktor Koprivnjak, te admiral Zdravko Kardum, a okupljene je pozdravila i gradonačelnica Dubrovnika Dubravka Šuica.

U svrhu postizanja mirnog i stabilnog okruženja

"Regionalna sigurnost i perspektive sudjelovanja u mirovnim operacijama" bio je naziv teme radnog dijela sastanka načelnika glavnih stožera, koji je otvorio general zbara Josip Lucić. Pozdravljujući sve nazočne pojasnio je da je navedena tema predložena zbog potrebe izgradnje

sposobnosti oružanih snaga država članica CENCOOP-a za eventualnim budućim zajedničkim sudjelovanjem u mirovnim operacijama, što je, dodao je, ujedno temeljna odrednica te inicijative. Napomenuo je i to da su pri izboru teme pomogli i bilateralni razgovori koje je izaslanstvo

OSRH-a u vrijeme preuzimanja mandata predsjedateljice CENCOOP-om obavilo s izaslanstvima svih država članica, a sve radi boljeg informiranja o nacionalnim stajalištima u pogledu buduće suradnje. Istaknuvši kako su ti razgovori pomogli i u spoznaji nacionalnih prioriteta u području obrane te akutalnih procesa unutar obrambenih sustava država članica CENCOOP-a, napomenuo je da se stekao uvid u ljudske i materijalne resurse koje države članice planiraju angažirati za potrebe mirovnih operacija. Na kraju svog obraćanja, u uvodnom dijelu sastanka, general Lucić je zaključio kako će sve navedeno biti dobra osnova za iznalaženje zajedničkih prioriteta i ciljeva, pa i konkretnih aktivnosti koje je moguće zajednički planirati i provoditi u svrhu postizanja mirnog i stabilnog okruženja što je uostalom i konačni cilj CENCOOP inicijative.

Što se konkretnih aktivnosti tiče, tom je prigodom ponovno najavljenja računalno podržana vježba CAX '05, koja će se održati u Zagrebu od 9. do 19. svibnja, te je is-

■ *Na prijemu dobrodošlice u atriju Kneževog dvora goste je pozdravila i gradonačelnica Dubrovnika Dubravka Šuica*

taknuta implementacija programa CENCOOP akademije za obuku, na čijoj se uspostavi na austrijsko-slovenski prijedlog još uvjek radi, a budući da je CENCOOP trenutačno u fazi pronalaženja konkretnih sadržaja suradnje, očekuje se da će sličnih aktivnosti biti i ubuduće. ■

Regionalna obrambena suradnja odvija se u širem kontekstu napretka i širenja europskih i euroatlantskih integracija te nove uloge oružanih snaga, kao i zamaha u razvoju obrambenih sposobnosti Europske unije", istaknuo je ministar Rončević, dodavši da se na prostoru jugoistočne Europe događaju pozitivne promjene koje dovode do promjene marta međunarodnih misija i postupnog smanjenja vojne komponente. Također je istaknuo dragocjeni doprinos država članica CENCOOP-a pozitivnom razvoju situacije u regiji

■ Uz generala Josipa Lucića u hrvatskom izaslanstvu bili su i generali Mladen Kruljac, Mate Pađen i Mate Ostović te brigadir Naser Cacović

Ministar Rončević otvorio pilot - tečaj o NATO-u

Pedesetak polaznika iz svih struktura MORH-a i OSRH, ali i djelatnici drugih tijela državne uprave, te skupina studenata od 25. travnja do 6. svibnja pohađaju pilot - tečaj o NATO-u, čiji je cilj upoznavanje sa svim segmentima djelovanja, strukture i organizacije Saveza, kao i s pojedinostima hrvatskog pristupanja.

Tečaj se održava u prostorijama ZZIO-a "Petar Zrinski", a uvodne govore polaznicima i predavačima održali su pomoćnik ministra za obrambenu politiku Igor Pokaz, te ministar obrane Berislav Rončević, kojeg je u černomerečkoj vojarni dočekao zapovjednik ZZIO-a general bojnik Mirko Sundov. "Želja nam je školovati širu skupinu ljudi da nakon našeg pristupanja NATO-u budu sposobni obna-

šati dužnosti u njegovu sustavu. To se ne odnosi samo na časnike, nego i državne službenike. Naime velik dio strukture NATO-a se popunjava isključivo civilnim osobljem", napomenuo je Pokaz, dodajući da očekuje od, predavača i polaznika da budu što aktivniji osobito s obzirom na to da je riječ o prvom ovakvom tečaju.

Otvarami tečaj, ministar Rončević je izrazio uvjerenje da će polaznici stići "širu sliku o NATO-u", a posebice korisnim drži sudjelovanje gostiju iz sustava državne uprave, jer "NATO nije samo pitanje MORH-a i OS-a, u NATO ne ulaze ministarstva, nego cijele države". Ubrzo nakon očekivanog hrvatskog pristupanja, "hrvatsko osoblje će popunjavati raznovrsna NATO-ova tijela, zapovjedništva i središta za obu-

Snimio: Davor KIRIN

ku i izobrazbu". Završne riječi odnose se na potrebu "stvaranja široke skupine kvalitetnih ljudi iz koje ćemo moći odabrati odgovarajuće za predstavljanje Hrvatske u NATO-u. To je jedan od prioriteta MORH-a". Nazočnost studenata ministar smatra vrlo bitnom, jer suradnja sa Sveučilištem je ono što MORH treba. Uprava za obrambenu politiku mora se popunjavati mlađim i obrazovanim ljudima".

D. VLAHOVIĆ

Snimio: Davor KIRIN

Ministar obrane Berislav Rončević primio je 25. travnja predstavnike europske savjetodavne tvrtke EAG. Riječ je o respektabilnoj tvrtki koja

Predstavnici tvrtke EAG u MORH-u

se specijalizirala za sustave nabave u ministarstvima obrane i nudi ne samo savjetodavne usluge već i konkretne programe kojima je cilj ušteda sredstava te učinkovito logističko poslovanje uz trošenje što manje sredstava, a uz odgovarajuću kvalitetu. Svako ministarstvo obrane treba transparentan i učinkovit sustav nabave, a u izradi programa nabave tvrtka EAG vodi računa o specifičnostima svake zemlje. Generalna direktorica EAG-a prof. dr. Margarita Mathiopoulos i

general u mirovini Klaus Naumann upoznali su predstavnike MO-a i OSRH s načinom poslovanja tvrtke, a oni su se upoznali s nekim specifičnim zahtjevima našeg sustava. Prema riječima prof. Mathiopoulos, tvrtka EAG pokriva sva poslovna područja i orijentirana je na predlaganje rješenja kako smanjiti troškove, povećati fleksibilnost odgovora, skratiti lanac opskrbe, nadograđivati znanje zaposlenika i osigurati pristup većem broju dobavljača.

L.PARLOV

Seminar za unapređenje logističke struke

U MORH-u je od 19. do 21. travnja održan seminar "Ugovaranje za potrebe OS RH u međunarodnim vojnim misijama", čiji je cilj obuka hrvatskih časnika u području ugovaranja pri sudjelovanju hrvatskih postrojbi u međunarodnim vojnim operacijama.

Polaznici su bili poglavito iz logističkih uprava MORH-a i GS-a, ali i iz drugih tijela izvan MORH-a. Nakon predavanja američkih stručnjaka, predstavnika Vladinog ureda za javnu nabavu, te načelnice Službe za

ugovaranje i nabavu pukovnice Ojdane Žužul, polaznici su i aktivno sudjelovali u radionicama koje su pred njih postavljale probleme iz vlastite struke. Organizator seminara bila je Služba za ugovaranje i nabavu, a pukovnica Žužul je nakon seminara izrazila zadovoljstvo njegovom provedbom: "Prema ocjenama američkih stručnjaka, polaznici su u radionicama napravili izvrsne analize i odgovarajuće ih prezentirali, te su jako dobro prihvativi seminar", a istaknula je i važnost sudjelovanja

Snimio: Tomislav BRANDT

ljudi iz drugih državnih tijela čiji je doprinos neophodan za razumijevanje važnosti zakonskih postupaka nabave.

D. VLAHOVIĆ

Završila CAX vježba na SPECTRUM-u

U varaždinskoj vojarni "Ivan V. Drašković" 22. travnja uspješno je završena simulacijska vježba "Mirovne operacije - CAX 01".

Riječ je o prvoj takvoj računalno poduprtoj vježbi za mirovne operacije intergranskog karaktera, koja je provedena na programskom modelu SPECTRUM. Podjeli certifikata na kraju vježbe nazočili su načelnik stožera 1. korpusa HKoV-a brigadir Vjeran Rožić, zapovjednik 2. gardijske brigade brigadir Branko Predragović te zapovjednik Operativno-strategijskog simulacijskog središta brigadir Zdravko Jakop, ujedno i glavni voditelj vježbe.

Kako je na kraju vježbe istaknuto, ciljevi vježbe koji su se odnosili na pripremu postrojbe razine satnije za djelovanje u međunarodnim operacijama, testiranje sustava SPECTRUM i njegovo uvođenje u buduću obuku te provedba na mjestu razmještaja postrojbe, u potpunosti su provedeni, a vježba je ocijenjena ocjenom prošao. U simulacijskoj je vježbi sudjelovalo osamdesetak sudionika, među kojima su, uz satniju 2. gbr koja se obučava za partnerski cilj sudjelovanja u MVO, bili i predstavnici HRZ-a, vojne policije, Središta za MVO, saniteta te 33. inženjerijske brigade. Iskustva stečena tijekom simulacijske vježbe implementi-

rat će se u sustav obuke a ovakav način obučavanja trebao bi zaživjeti kao jedan od koraka u uvježbavanju postrojbi, bilo da se pripremaju za međunarodne mirovne operacije, sudjelovanje u mogućim katastrofama ili sličnim aktivnostima, s obzirom na to da sustav SPECTRUM omogućava simuliranje vrlo realnog okruženja, a obuka se umnogome pojefinjuje. Iskustva i znanja stečena u ovoj vježbi već bi idućeg mjeseca satnija za MVO 2. gbr i praktično trebala provjeriti i odraditi na vježbalištu "Korana".

V.P.

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA OBРАМБЕНУ ПОЛИТИКУ
СЛУЖБА ЗА НАТО
И ПАРТНЕРСТВО ЗА МИР**

raspisuje

INTERNI NATJEČAJ

za popunu upražnjenih radnih mjesta

NATO CIS-stručni tim u posjetu HRZ-u i PZO-u

NATO CIS (Communication Information System) stručni tim iz zrakoplovne baze Ramstein u Njemačkoj od 19. do 22. travnja održao je predavanja za pripadnike HRZ-a i PZO-a u Puli.

Riječ je o aktivnosti iz "Individualnog partnerskog programa RH za 2005. godinu" u sklopu EAPC/PWP programa aktivnosti za zemlje članice Partnerstva za mir. Osnoblje ZIKS-a HRZ-a i PZO-a predvodio je načelnik Odjela za ZIKS zapovjedništva HRZ-a i PZO-a brigadir Marko Perčinić. CIS stručni tim je prvi put bio u posjetu HRZ-u i PZO-u prošle godine a u ovom drugom posjetu se usred-

otočio i proširio na teme osobito zanimljive za komunikacijsko-informacijske sustave HRZ-a i PZO-a. Od tih tema izdvajamo: Frequency Management Spectrum 21, Deployed Operations, ICC Integrated Command and Control, NATO documentation and NATO CIS documentation, NCSA NATO CIS Services Agency, NATO Signal Battalion, Deployed Operations. Usvajanjem znanja iz spomenutih područja osoblje ZIKS-a HRZ-a i PZO-a oposobljava se za izazove usklađivanja s NATO standardima, te se postiže interoperabilnost informacijsko-komunikacijskih sustava HRZ-a i PZO-a sa sustavima NATO-a. Interoperabilnost informacijsko-komunikacijskih sustava je temeljni preduvjet za uspješno zapovijedanje i vođenje postrojbi. To je i vrlo važna aktivnost na putu priprema OS RH, posebice HRZ-a i PZO-a za pristupanje NATO-u i sustavu kolektivne obrane.

1. Viši stručni savjetnik - časnik u PCC, ustrojbeno mjesto: pukovnik - jedan izvršitelj, mjesto službe: Mons, Kraljevina Belgija

Uvjeti: - VSS - društveni ili tehnički smjer
- zapovjedno i operativno iskustvo
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- znanje engleskog jezika
- minimalno 90% ALCPT
- poželjno iskustvo na poslovima međunarodne vojne suradnje
Očekivano stupanje na dužnost je 1. rujna 2005.

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta potrebno je dostaviti do **13. svibnja 2005.** na adresu: Ministarstvo obrane, Služba za NATO i Partnerstvo za mir, Zvonimirova 12/II, 10 000 Zagreb ili na e-mail: natomorph.hr

Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon **01/4568-750 ili 01/4568-099**

OJI

Deset godina vojno-redarstvene operacije

Bljesak slobode

Prije deset godina vojno-redarstvenom akcijom Bljesak u ustavnopravni poredak Republike Hrvatske vraćeno je veliko područje zapadne Slavonije. Bila je to akcija koja je pokazala da su naše oružane snage stasale u respektabilnu vojnu silu, koja je sposobna relativno malim snagama i uz minimalne gubitke obaviti i najsloženije vojno-redarstvene operacije. Bljesak je na vrlo konkretn način bio uvertira kasnijim akcijama, poglavito Oluji

— Priredio Dražen JONJIĆ —

Sve je počelo još 21. travnja 1995. kada su pobunjeni Srbi samovoljno, na dvadesetčetiri sata, zatvorili autocestu od Novske do Nove Gradiške, koja je prijašnjim dogovorima bila otvorena za promet. Reakcija hrvatskih vlasti bila je jasna i nedvosmislena - neće se više ni na koji način tolerirati takva samovolja paravlasti. Kasniji će događaji potvrditi kako je takva reakcija bila jasan znak pobunjenicima da se vrijeme bezvlađa primiče svome kraju. Dana 28. travnja na Ininoj benzinskoj postaji kod Nove

Gradiške došlo je do incidenta u kojem je u tuči ubijen Tihomir Blagojević, Srbin iz Smrtića. Građanin RH I. G. odmah je uhićen i sproveden u istražni zatvor. Brat ubijenog Blagojevića okupio je istomišljenike i naredne noći počeo bjesomučno pucati po vozilima na autocesti, onemogućavajući promet. U tom divljaju ubijeno je nekoliko hrvatskih građana, nekolicina je ranjena i zarobljena. Sve je ukazivalo na to da se ritam zbivanja približava granici izdržljivosti. Narednog dana autocesta je zbog neprekidnih na-

pada zatvorena na relaciji Novska - Nova Gradiška. No, nije sve ostalo na području autoceste. Na cesti Pakrac - Požega teško je ranjen vozač automobila, a njegov suvozač je nestao. Istodobno 29. i 30. travnja hrvatske vlasti nastoje pregovorima osigurati otvaranje autoceste za normalan promet. Pobunjenici su odbili sve hrvatske ponude. Za hrvatsku državu više nije bilo izbora.

Slobodna zapadna Slavonija

Tog prvosvibanjskog jutra u pet sati i trideset minuta počeo je Bljesak. Cilj operacije bio je obrana područja Republike Hrvatske od napada terorista. Kako je tih dana 1995. zapisano u priopćenju: "Ne vjerujemo da bi i jedna država mogla dulje tolerirati takve (terorističke) postupke... Stoga je jutros započela akcija redarstvenih snaga Republike Hrvatske kojoj je svrha osigurati slobodan promet, spriječiti terorističke napade na dijelu autoceste Zagreb - Lipovac između Novske i Nove Gradiške". Hrvatske oružane snage toga su dana u kasnim poslijepodnevnim satima izvele uspješan prođor na smjeru Novske i Nove Gradiške prema Okučanima. Na nekim područjima našli su se u izravnom vatrenom sukobu. Neprijateljski pokušaj prodora oklopnim snagama iz Bosanske Gradiške uspješno je spriječen. Suočen s velikim gubitcima,

■ Operacija je počela 1. svibnja u 5.30, a već dan kasnije oslobođeni su Okučani

neprijatelj se ograničio na borbena djelovanja kojima je cilj bio održavanje Okučana i prometnice prema Bosanskoj Gradiški. Potvrđuju se informacije o panici i kaosu među stanovništvom, dolazi do sukoba civilnih i vojnih predstavnika paravlasti. Prvoga svibnja hrvatski oslobođitelji ulaze u Jasenovac. Bljesak se nastavlja.

Poslije gotovo pune četiri godine okupacije, drugoga svibnja 1995. oslobođeni su i Okučani. Preostala srpska vojska, oni dijelovi koji nisu pobegli preko Save, mirno se predala hrvatskim postrojbama. Istoga dana uspostavlja se hrvatska civilna i policijska vlast. Sve je očitije da se naum o nekakvoj paradržavi na prostorima zapadne Slavonije bliži svojemu očekivanome kraju. I u Pakracu se nakon pregovora preostali pobunjenici predaju oslobođiteljima.

Pothvat hrvatskih snaga trajao je samo dan i pol, unatoč tome što su protiv sebe imale posebno pripremene snage 18. korpusa tzv. srpske krajinske vojske. Važnost uspješno provedene operacije Bljesak bila je višestruka, kako s vojnog, tako i s gospodarskog, moralnog, političkog i, što je također vrlo bitno, međunarodnog gledišta. Hrvatska je dokazala i protivniku, ali i međunarodnoj zajednici da ima relevantnu oružanu silu koja je sposobna oslobođiti sva tada okupirana područja. Bljesak je bio posljednje upozorenje i posljednji poziv na mirno rješavanje neodrživog staja okupacije. Daljnji događaji pokazali su kako paravlasti nisu izvuk-

■ Hrvatske oružane snage izvele su uspješan prodor na smjeru Novske i Nove Gradiške prema Okučanima. Neprijateljski pokušaj prodora oklopnim snagama iz Bosanske Gradiške uspješno je spriječen

le nikakve pouke iz svibanjskih dana 1995. godine.

Zločinački odgovor

Vidjevši da gube zapadnu Slavoniju, u nemoći i bijesu, vođe paratvorine, među kojima je na prvom mjestu bio kninski "šerif" Milan Martić i general Milan Čeleketić, zapovijedaju bezumnim napad na civilne ciljeve, pravdujući to gubitci ma koji su im naneseni te navodnim rušenjem spomenika u Jasenovcu. Dalekometnim topništvo i raketa ma napadaju se brojni hrvatski gradovi, najviše Kutina, Sisak, Karlovac te glavni grad Zagreb, na kojeg su ispaljene rakete tipa Orkan s kasetnim punjenjem, a koje su odnijele desetke civilnih žrtava i u kojima su ranjene stotine nedužnih žrtava. Bio je to čin koji je pokazao kako bezumna politika voda pobune ne bira ni sredstva ni ciljeve kako bi pokušala održati neodrživo. Posezanje za terorističkim sredstvima od-

mazde pokazalo je svu zločinačku prirodu politike samozvanih voda.

Bljesak hrvatske odlučnosti

Vojnoredarstvena operacija Bljesak u prvim svibanjskim danima 1995. godine pokazala je kako hrvatska riješenost da stanje okupiranih teritorija riješi aktivnim pregovorima uz sudjelovanje međunarodne zajednice ima svoje granice. Dimenzija više bile su dobro organizirane i spremne vojnoredarstvene snage koje su na impresivan način poduprle vjerojnost hrvatskih pozicije. Ipak, ono što je za običnog čovjeka najvažnije, naši oslobođitelji su, uz minimalne gubitke, u ustavnopravni poredak naše domovine vratili područje zapadne Slavonije, vraćajući na lica svojih građana osmijeh, u duše ponos i ushit, samouvjerenost da se iz najtežih situacija, onih kada se lome velike povijesne situacije, može izaći kao pobjednik. Jer Hrvatska je pokazala i dokazala da je pobjednica. ■

Prezentacija opreme

Početkom travnja u kampu Dogan organiziran je TTZ na razini ISAF-a. Poziv za sudjelovanje upućen je svim zemljama sudionicama u misiji ISAF. Zamisao je bila - izložiti cijelokupnu opremu koja se nalazi u misiji. Bili smo jedna od rijetkih nacija koja je izložila cijelokupnu opremu na zaduženju u misiji. Zapovjednika ISAF-a, njegovog zamjenika i posebice pripadnike njihove CPT (*Close Protection Team*) zanimali su samokres HS2000 i strojnica ERO, zaštitni prsluci...

Iz Afganistana Robert MIKAC

Tijekom posjeta zapovjednika KMNB-a, turskog brigadnog generala Ümit Dündara hrvatskom kampu i pripadnicima 5. HRV CON-a u ožujku, organizirana je prezentacija tehničko-taktičkog zbora s prikazom opreme koju pripadnici vojne policije OS RH imaju na raspolaganju i njome se koriste u misiji. Zapovjednik KMNB-a je bio tada zadivljen i napomenuo je da će ubrzo organizirati

tako nešto na višoj razini. Nije trebalo dugo čekati na realizaciju zapovjednikove zamisli. Početkom travnja u kampu Dogan organiziran je TTZ na razini ISAF-a. Poziv za sudjelovanje upućen je svim zemljama sudionicama u misiji ISAF.

Hrvatski stand opet najposjećeniji

Kako je do ideje o organiziranju TTZ-a na razini ISAF-a došlo tijekom posjeta našem kampu, nije bilo mogućnosti da ne sudjelujemo. Prezentacija opreme u kampu Dogan održana je na središnjem dijelu, ispred zgrade Zapovjedništva. Svaka nacija je dobila svoj prostor. Mi smo unutar četvrtastog izložbenog prostora dobili cijeli jedan kut koji smo iskoristili za postavljanje državne zastave i zastave 5. HRV CON-a. Bili smo jedna od rijetkih nacija koja je izložila cijelokupnu opremu na zaduženju u misiji: od pojedinačne vojne opreme, odora, opreme na skupnom zaduženju do svih vrsta naoružanja. Bili smo i jedna nacija koja je svoj izložbeni prostor ukrasila zastavama i propagandnim materijalom. I prije početka

službenog dijela u našem izložbenom prostoru bila je neprestana gužva. Predstavnici drugih nacija, koje su imale "nesreću" da se nalaze pored nas, stajali su prekrštenih ruku, bez previše zainteresiranih kojima bi prezentali svoju opremu jer su donijeli tek dio opreme, a i zato što je naš prostor bio najmaštovitije uređen. Velikoj pozornosti pridonijela je i činjenica da se raspoloživa oprema tečno prezentalala na tri jezika: engleskom, njemačkom i mađarskom. Na početku službenog dijela izložbe iščekivalo se VIP goste da dođu do svakog štanda. Glavni gost izložbe bio je zapovjednik ISAF-a s užom skupinom suradnika. Kod svakog štanda zadržali su se desetak minuta, sve do našeg štanda gdje su pokazali maksimalno zanimanje za opremu i oružje te se zadržali mnogo duže.

Veliko zanimanje za hrvatsku opremu

Prilikom izlaganja opreme istaknuli smo da se većina opreme pri zaduženju pripadnika vojne policije upotpunjuje i nadograđuje iskustvima ste-

čenim svakom novom rotacijom kontingenata. Osobito smo istaknuli da je velika većina izložene opreme hrvatske proizvodnje. Rijetko je u svijetu da tako mala zemlja ima toliko opreme vlastite proizvodnje. Zapovjednikova NSE grupa osobito se zanimala za borbene rance i zaštitne prsluke, opremu u potpunosti proizvedenu u Hrvatskoj, koja je rezultat rada hrvatskih stručnjaka.

Zapovjednika ISAF-a, njegovog zamjenika i osobito pripadnike njihove CPT (*Close Protection Team*) zanimali su samokres HS2000 i strojnica Ero. Posebice im je zanimljiv bio samokres HS2000 i mogućnost njegove kupnje. Iako je izložbom opreme i prezentacijom napravljena velika promidžba OSRH, glavne zvjezde cijelog izložbenog dana bili su razvodnik Emil Starčević i njegov pas Sun. Razvodnik Starčević pripadnik je satnije AT VP u 66. bVP-a i vodič zaštitno-tragačkog psa. Emil je pokazao zavidnu razinu poslušnosti svog Suna, što je rezultat međusobnog mukotrpног rada, talenta i ljubavi. Na kraju posjeta našem izložbenom prostoru, zapovjedniku ISAF-a i njegovim pratiocima darovali smo prepoznatljive hrvatske proizvode. Kada je zapovjednik ISAF-a otišao na sljedeći stand, a mi zadovoljni komentirali više nego uspješnu prezentaciju OSRH i Hrvatske u cjelini, zapovjednik se odlučio vratiti te je poželio još jednom vidjeti nezaboravnu izvedbu razvodnika Starčevića i njegovog partnera Suna. ■

Neprestana gužva na hrvatskom izložbenom prostoru

Noć Holija

Holi je jedan od najznačajnijih Hindu festivala. Počinje u noći punog mjeseca i označava konačni završetak zime. Iako se pitam može li se uopće nešto s plus trideset zvati zima. U noći Holija plamte lomače i lutka demona Holike zapaljena je kako bi označila trijumf dobra nad zlom. Čini mi se da svatko na ovoj kugli šarenoj zlo istjeruje na sličan način

Iz Indije Davor ČULJAK —

Sljedećeg jutra, nakon noći punе alkohola, gomila izlazi na ulice s vrećama, balonima i bocama napunjениm svakakvim bojama kojima zasipa sve što joj se nađe na putu. Primjetio sam da su im nekako najdraži čisti automobili i ljudi u odijelima. Ako su te naumili obojati, nema ti spasa; bolje je ne braniti se, jer teturavi strijelac ionako slabo razaznaje u kojoj mu je ruci šiša a u kojoj balon s bojom. Bolje se kući vratiti šaren, nego krvave glave. Silva i ja zaustavljamo se ispred kioska sa cvijećem uz

re, she comes in colors..." Dečki plješć dajući takt, gomila poskakuje i vrišti prateći ga na neki svoj divlji način. Mislim da bi i dedo Jagger bio oduševljen da čuje ovu obradu na vrelom asfaltu Delhija. Ne, nećemo s njima, vjerujem da bi bilo ludo. Silva se lomi, južnjačka krv kipi u njemu. Bježi, Silva, zaboravi, nije ti ovo Montevideo, zar se nisi uvjerio sinoć da je ovdje poziv na ples zadnji korak do ženidbe. Tko će te danas vaditi...

Zeljanica u Delhiju

Upoznajem se s američkim i britanskim vojnim atašeima. Ljubazno se pozdravljam s Poljakom s kojim sam se već upoznao na proslavi Nacionalnog dana Pakistana. Pitam Kenijca još ponešto o Samuelu Nyambaneu, mom frendu iz Eritreje, a ovaj se smije i govori: "Oh, crazy guy, crazy guy". Svi su mi prijatelji kakav sam i sam. Kako je svijet malen. Onda mi prilazi Turčin, razgovaramo, kad od jednom čujem strani jezik, nije engleski, ali gotovo sve razumijem. Veleposlanik Srbije i Crne Gore Vuk Žugić kaže da je čuo da sam došao, sigurno sam zamjenik šefa misije. Ni sam, ja sam samo povremeni *liaison officer* u Delhiju. Pitam slovenskog otpravnika poslova Miklavža Borštnika kako je u Europi. A sa savjetnikom veleposlanstva BiH Omerom Ajanovićem sam se upoznavao cijelu tu večer, dok nismo obojica shvatili da smo skupa radili, prije nekih dvadeset i nešto godina. Figure, frizure i podbradci su nam se malo promijenili. Tada je on uvozio Suzuki Maruttiye iz iste ove Indije, a ja sam bio mladi finansijski direktor u usponu. I već danas bojnik. Prepoznalo me. A kad sam upoznao i njegovu suprugu Džanu, znao sam da me neće promašiti zeljanica, sudžuk i baklava. Usred

Delhija. Zato sam kupovao ono cvijeće uz onoliko žrtava. Jest da se žena nije mogla načuditi kako je onako skroz plavo i prašnjavo...

Dodjela medalja

Napokon smo se svi sastali u Rawalpindiju. Toliko mi je već nedostajala žučna prepirka s Lovrićem nakon koje se uvijek izljubimo. I Matoković koji nas miri, dok s pregačom pere suđe. Baš je Anita sretna djevojka. Stajali smo već uredno postrojeni, kad se među uzvanicima pojавio Mahboob. Moraš biti ponosan i presretan kad ti na dodjelu medalja dode istinski prijatelj, koji je uz to i svećenik. Pozvao sam ga da bude naš gost, ne nadajući se baš previše da će uspjeti od obveza. A i od Sialkota do Rawalpindija ima pet sati dobre vožnje. Ali on je to napravio za Hrvate. Tomislav je dobio medalju za tri, Marija i ja za devet mjeseci u misiji. Jači smo za Sudića kojega čeka Skardu, K2, Nanga Parbat i Put svile. Već smo pokazali da smo pametni, sad ćemo pokazati i da smo jaki. Ako se više nikada ne javim, znači da je Sudić pogrešno shvatio ovu rečenicu. Onda smo se slikali do iznemoglosti. Mnogo sam deblji na slikama nego u prirodi. A ono pod danskom zastavom je Lovrić... ■

Naši vojni promatrači u Rawalpindiju

škipu kočnica, izljećemo van u žurbi, kao u akcijskim filmovima, nestvarno čisti poput izvanzemaljaca u okruženju raznobojnih ratnika. Zaprskatko. Gomila našu Tatu u hipu pretvara u jeep dobrih starih hipija iz šezdesetih. Izdvajaju se dvojica zaduženih za naše uljepšavanje, teturaju pjevajući meksikansku pjesmu i grle nas utrljavajući usput boju po našoj odjeći i glavama. Kažu da Meksiko nije tako daleko od Delhija da bi se propustila ova frka. Ja im kažem da nije ni Hrvatska. Iako mi nije bila namjera ići šaren na večeru. Silva im uzima gitaru iz ruku i pjeva: "She comes in colors everywhere, she combs her hair, she's like a rainbow, coming, colors in the air, oh, everywhe-

Nakon dodjele medalja

Njemački ratni brodovi u prijateljskom posjetu Hrvatskoj

Veleposlanici u plavom

U sklopu vježbe DESEX 2005 od 22. do 25. travnja u službenom i prijateljskom posjetu Hrvatskoj ratnoj mornarici boravile su njemačke fregate Sachsen i Köln, te flotni tanker Spessart, što je dosad najveći broj brodova njemačke ratne mornarice u posjetu RH

Snimio i napisao Mario GALIĆ

Točno u osam sati po sunčanom ali vjetrovitom i prohladnom vremenu iz Lore je, u smjeru Splitskih vrata, isplovila raketna topovnjača Petar Krešimir IV. Zadaća - u akvatoriju ispred Splita dočekati i do Lore dopratiti dvije njemačke fregate i flotni tanker. Po la sata kasnije na obzoru između Šolte i Brača ukažalo se visoko nadgrađe najsuvremenije njemačke fregate. Njemačkom točnošću, po prije utvrđenom vremenu, u deset sati njemačka fregata Sachsen je uz pomoć dva remorkera, koji su joj pomagali da svlada snažne udare bure, prislašta uz sjeverni dok ratne luke

Lora. Nešto manje od sata vremena kasnije uz njezin desni bok privezala se i fregata Köln, dok je tanker Spessart produžio u smjeru Sjeverne luke, jer je njegov gaz od čak 8,2 metra bio prevelik za 8,5 metara dubine Lore.

Pod zapovjedništvom

kapetana fregate Michaela Dirksa tri su broda posjetila Split u sklopu školskog krtarenja Sredozemljem i Crnim morem. Uz uobičajenu konferenciju za novinare, u jednom od dva helikopterska hangara održana je i prezentacija

njemačke brodogradnje i pomorske tehnologije. Tijekom 24. travnja brodove su mogli posjetiti i građani i izbliza vidjeti najsuvremeniju njemačku fregatu.

Fregata Sachsen (F 219)

Fregata Sachsen porinuta je 1. prosinca 1999., a u operativnu je službu primljena 31. studenog 2002. U sebi sjedinjava najsuvremenije tehnologije koje se primjenjuju u gradnji ratnih brodova i veliki je ponos njemačke brodogradnje i namjenske industrije. Njezin trup X konfiguracije uvelike smanjuje radarski odraz kako bi se smanjila mogućnost otkrivanja broda i povećala

Fregata Sachsen porinuta je 1. prosinca 1999., a u operativnu je službu primljena 31. studenog 2002.

šansa za preživljavanje. Na 143 metra dužine i 17,44 metara širine smješteni su najsuvremeniji radarski sustavi i brodsko naoružanje. Velika crna antena smještena na kromnom jarbolu pripada radaru SMART-L namijenjenom otkrivanju ciljeva u zraku na velikim udaljenostima. Na vrhu masivnog jarbola, iza zapovjednog mosta, smještene su četiri pločaste antene glavnog radarskog sustava APAR (*Active Phased Array Radar*) namijenjenog otkrivanju ciljeva u zraku i na površini mora te navođenju protuzračnih i protubrodskih projektila. Oba su radara proizvod tvrtke Thales.

Najveća je prednost fregata klase Sachsen mogućnost uporabe protuzračnog raketnog sustava Standard, čija inačica SM-2ER block 4 ima maksimalni domet od čak 150 km i mogućnost presretanja projektila zemlja-zemlja. Njemačke fregate klase Sachsen trenutačno rabe projektil SM-2 block 3A dometa 73 km. Zahvaljujući njemu fregate ove klase mogu pružiti učinkovitu zaštitu brodovima i snagama u priobalju. Bliska proturaketna obrana broda dodijeljena je raketnom sustavu RAM dometa 9,6 km. Na pramcu je postavljen i višenamjeski top OTO Mel-

ra kalibra 76 mm namijenjen uništavanju ciljeva u zraku ali i za protubrodsku borbu.

Za protubrodsku borbu na fregate klase Sachsen postavljeni su protubrodski projektili Harpoon američke proizvodnje, maksimalnog dometa 130 km. Iako je fregata Sachsen tijekom posjeta Lori imala samo četiri lansera sveukupno ih može ponijeti osam. Glavno protupodmorničko oružje su dva helikoptera Lynx 88A (kasnije će dobiti suvremenije helikoptere NFH 90), koje nije krcala za posjet Hrvatskoj. Za blisku protupodmorničku borbu na svakom boku postavljen je po jedan trostruki protupodmornički torpedni aparat Mk 31, mod 7, kalibra 324 mm za vođena protupodmornička torpeda Eurotrop Mu 90 Impact.

Suvremeni CODAG pogonski sustav koji se sastoji od jedne plinske turbine snage 23 500 kW (31 000 KS) i dva dizelska motora snage 7250 kW (10 000 KS) omogućava vršnu brzinu od 29 čvorova. Ekonomična brzina krstarenja je 18 čvorova, pri čemu je doplov oko 4000 nautičkih milja.

Zbog vrlo visokog stupnja automatizacije, o svoj toj opremi i naoružanju brine se 255 članova posade, od čega je samo 41 časnik.

Fregata Köln (F 211)

Za razliku od fregate Sachsen, fregata Köln je jedan od najstarijih ratnih brodova njemačke ratne mornarice koji je porinut još 29. svibnja 1981.,

a u operativnu je službu primljen tri godina kasnije. Pripada klasi Bremen (Type 122), koja je projektirana sredinom sedamdesetih godina prošlog stoljeća i zbog toga se više ne ubraja u najsuvremenije ratne brodove. Ne bi bilo čudno da fregate ove klase Njemačka ponudi na prodaju drugim, manje bogatim ratnim mornarcama. Unatoč svojim godinama, Köln je još uvijek

uporabljiv ratni brod velikih mogućnosti, tim prije jer je tijekom devedesetih godina prošlog stoljeća moderniziran. Modernizacija je obuhvatila zamjenu starog rada-ra Signaal LW08 mnogo suvremenijim raderom DASA TRS-3D, te postavljanje dva proturaketna sustava RAM na krov helikopterskog hangara. Najveći nedostaci fregata klase Bremen, pa

tako i fregate Köln, jesu uporaba radarskih sustava malog dometa motreњa i protuzračnog raketnog sustava Sea Sparrow RIM-7 s dometom od skromnih 14,6 km, što je dostatno tek za samoobranu broda. Ostalo naoružanje sastoji se od 8 protubrodskih projektila Harpoon, topa OTO Melara, kalibra 76 mm, te dva helikoptera Lynx Mk 88A, te se ne razlikuje bitno od naoružanja fregata klase Sachsen.

Fregata Köln dugačka je 130 m i široka 14,12 m. Pogonski sustav CODAG konfiguracije sastoji se od dvije plinske turbine snage 38 MW (51 000 KS) i dva dizelska motora snage 8,14 MW (11 070 KS). Vršna brzina joj je 30 čvorova, a doplov 4000 nautičkih milja pri brzini od 18 čvorova. ■

Najveća je prednost fregata klase Sachsen mogućnost uporabe protuzračnog raketnog sustava Standard

Kapetan fregate Michael Dirks, zapovjednik skupine brodova 501.01

Nova iskustva tijekom plovidbe stjecat će i četiri hrvatska časnika

“U Hrvatskoj smo u sklopu vježbe DESEX 2005., koja je sastavni dio obuke kadeta njemačke ratne mornarice i pripadnika prijateljskih ratnih mornarica. Četrdeset i osam kadeta na dvije fregate, jednom opskrbnom brodu i jednom tankeru plovit će više od tri mjeseca. Na dan isplavljenja na Sachsen će se ukrcati četiri hrvatska časnika koji će s nama ploviti sve do Varne. To je uobičajena politika njemačke ratne mornarice da se pruži mogućnost školovanja časnicima i kadetima iz prijateljskih zemalja”, istaknuo je kapetan Dirks

Snimio i napisao Mario GALIĆ

Kapetan fregate Michael Dirks zapovjednik je Prve eskadre fregata smještene u Wilhelmshavenu, a čine ju tri fregate klase Sachsen: Sachsen, Hamburg i Hessen. U Jadran je došao kao zapovjednik skupine brodova 501.01, koja je od 22. do 25. travnja boravila u posjetu ratnoj luci Lora i gradu Splitu. O razlozima posjeta Hrvatskoj, ali i zadaćama skupine brodova, razgovarali smo s gospodinom Dirksam na zapovjednom mostu fregate Sachsen, ponosu njemačke ratne mornarice.

Koji je razlog vašeg posjeta Hrvatskoj i luci Lora?

U Hrvatskoj smo u sklopu vježbe DESEX 2005. Vježba DESEX 2005. sastavni je dio obuke kadeta njemačke ratne mornarice i pripadnika prijateljskih ratnih mornarica. Četrdeset i osam kadeta na dvije fregate, jednom opskrbnom brodu i jednom tankeru plovit će više od tri mjeseca. Za to će vrijeme posjetiti petnaest luka u Sjevernom moru, Sredozemlju i Crnom moru. Uz zadaće obuke kadeta, zadaća nam je i posjetiti luke trinaest prijateljskih država. Mogli bismo to nazvati i zadaćom “veleposlanika u plavom”. Prije Splita bili smo u Toulonu i sudjelovali u francusko-talijanskoj pomorskoj vježbi. Nakon Splita ideo u Varnu u Bugarsku, pa u Konstancu u Rumunjskoj. U Crnom moru posjetit ćemo još Sevastopol u Ukrajini i Novorosisk u Rusiji. Nakon toga plovimo za Tunis. Zatim se vraćamo u Atlantik, prvo u Lisabon u Portugal. Nakon toga sudjelovat

ćemo u velikoj pomorskoj vježbi krajem lipnja. Posjetit ćemo i Glasgow i Faslane u Velikoj Britaniji. Potom će se skupina brodova 501.01 razdvojiti, te će Sachsen sudjelovati u obilježavanju dvjestote godišnjice pomorske bitke kod Trafalgara. Köln će prije povratka u matičnu luku posjetiti Cork u Irskoj.

Naša osnovna zadaća je da upoznamo kadete s dužnostima i načinom života na ratnim brodovima i prije nego što završe sa svojim školovanjem.

Na brod će se ukrcati i četiri hrvatska časnika?!

Da. Na dan isplavljenja u ponedjeljak (25. travnja), na Sachsen će se ukrcati četiri hrvatska časnika koji će s nama ploviti sve do Varne. To je uobičajeno u njemačkoj ratnoj mornarici kako bi se pružila moguć-

nost školovanja časnicima i kadetima iz prijateljskih zemalja.

Koji su brodovi pod Vašim zapovjedništvom?

Skupinu brodova 501.01 čine fregate Sachsen, pod zapovjedništvom kapetana fregate Vokera Bullera, fregata Köln pod zapovjedništvom kapetana fregate Michaela Höpta i tanker pod zapovjedništvom kapetana Wolfganga Schmidta. U skupini je i opskrbni brod Frankfurt am Main, pod zapovjedništvom kapetana fregate Thomasa Fischera, ali taj brod nije došao u Split.

Koje su glavne značajke tih brodova?

Fregata Sachsen je najmoderniji ratni brod njemačke ratne mornarice i među najmodernijim je fregata na svijetu. Ona može učinkovito djelovati protiv ciljeva u zraku, na površini mora i pod njim. Kako je to prvi brod te serije i klasa nosi njegovo ime. Matična mu je luka Wilhelmshaven, najvažnija ratna luka njemačke ratne mornarice.

Fregata Köln nešto je stariji ali još uvijek i te kako uporabljiv ratni brod. U odnosu na Sachsen ima slabije mogućnosti djelovanja protiv ciljeva u zraku. I njegova je matična luka Wilhelmshaven. Tu je još i tanker Spessart, bez kojeg izvršenje ove vježbe ne bi bilo moguće, jer je na njemu ono najvažnije - gorivo. Spessart nam se pridružio doplovivši iz Kiela, koji je njegova matična luka, i odmah nakon završetka ove vježbe pridružiti će se novoj skupini brodova. ■

U Simulacijskom središtu u Zagrebu i na poligonu "Eugen Kvaternik" na Slunju istodobno provedena višerazinska vježba

TIGAR - 05

Riječ je o prvoj distribuiranoj simultanoj vježbi u Hrvatskoj, računalno vođenoj iz Zagreba, a osobito je zanimljiva istodobna provedba vježbe na dvije lokacije: brigada i svi ostali ustrojeni elementi, osim jedne bojne, bili su u Taktičko-simulacijskom središtu, dok je bojna, s igrajućom satnijom, zadaču provodila na terenu, tj. na poligonu "Eugen Kvaternik" na Slunju

Andrea DEČAK, snimio Dubravko KOVAC

Višerazinska vježba Tigar - 05 održana je od 18. do 22. travnja. Glavni protagonist vježbe bila je 1. gardijska brigada, dok su potpornu ulogu imali Taktičko-simulacijsko središte i Središte za borbenu obuku, a kao nadređeno, aktivno zapovjedništvo sudjelovali su pripadnici Zapovjedništva V. korpusa. Kako je sudjelovalo više sudionika, bilo je i više ciljeva koji su vježbom trebali biti postignuti. U prvom redu, za 1. gardijsku brigadu cilj je bio uvježbati zapovjednika brigade i podređene postrojbe brigade u provedbi borbenih djelovanja na stožernoj i provedbenoj razini djelovanja - istodobno. Za Taktičko-simulacijsko i Središte za borbenu obuku cilj je bilo pružiti potporu provedbi vježbe, te joj osigurati realno okruženje za provedbu izazovne i realistične obuke uz kvalitetan i objektivan nadzor. U sklopu svih navedenih subjekata vježbe, u njoj je sudjelovao ukupno 481 sudionik.

Ono što je svakako bilo zanimljivo jest istodobna provedba vježbe na dvije lokacije: brigada i svi ostali ustrojeni elementi, osim jedne bojne,

bili su u Taktičko-simulacijskom središtu, dok je spomenuta bojna, s igrajućom satnijom, zadaču provodila na terenu, tj. na poligonu "Eugen Kvaternik" na Slunju. Upravo je u terenskom dijelu kao još jedan element potpore nastupio spomenuti SBO, te pripadnici bojne za specijalna djelovanja, imajući ulogu protivnika Tigrova.

Prva distribuirana simultana vježba

Od zamjenika zapovjednika SBO-a pukovnika Mirka Stošića saznali smo kako su zbog ekonomičnosti i planskog upravljanja resursima, a na inicijativu zapovjednika 1. gardijske brigade, nadređene razine pokazale razumijevanje, te je došlo do ove vježbe koja je prva u oružanim snagama. U njoj se provodi prosudba obučenosti u planiranju i nadzoru istodobno stožera 1. gardijske brigade, svih njezinih podređenih postrojbi u Taktičko-simulacijskom središtu i vježba satnijskog tima na terenu u SBO-u. "Ovo je prvi put da je izrada svih operativno-planskih i borbenih dokumenta bila započeta s razine V. korpusa, pa do provoditelja aktivnosti na terenu", napomenuo je pukovnik Stošić.

Spominjani teren, slunjski poligon, u ovom je slučaju pružio i više nego realistično okružje za simulaciju borbe, dok je u tehničkom smislu njezina provedba omogućena uporabom sustava MILES 2000.

Dvjestotinjak pripadnika 1. pješačke satnije 1. pješačke bojne vodio je na terenu bojnik Zdravko Orešković, koor-

dinirajući prvo napad, a zatim obranu, dokako sukladno zapovijedima zapovjednika koje su dolazile iz Taktičko-simulacijskog središta. Od zapovjednika Središta bojnika Denisa Dekovića, dobili smo pojašnjenje naredi vježbe i izazova koji su postojali u njezinom planiranju i provedbi.

"Vježba koja se provodi može se opisati kao simultana simulacijska vježba. Simultana zato što se provodi po istom scenariju, u isto vrijeme i s istim snagama, od razine brigade do razine satnije na terenu. Simulacijska je, pak, stoga što je provedena kombiniranjem računalno-generirane ili konstruktivne simulacije, koja služi za obuku donositelja odluke, te tzv. žive, koju možemo predstaviti kao sustav MILES".

Bojnik Deković još je napomenuo kako je u tehničkom smislu postoja veliki izazov jer je riječ o prvoj distribuiranoj simultanoj vježbi u Hrvatskoj, računalno vođenoj iz Zagreba.

Dakako, konačnu ocjenu provedene vježbe dao je zapovjednik 1. gbr brigadir Tomo Medved. Istaknuo je kako se vježbi pristupilo iznimno ozbiljno te da su pripadnici 1. gbr pokazali veliku odgovornost i prije svega visok stupanj obučenosti.

"Posebnu pozornost posvetili smo sustavu veze, jer je ovdje riječ o iznimno teškim uvjetima uspostave sustava veze. Ujedno smo testirali novi sustav - ERITAC - koji se pokazao iznimnim u otežanim uvjetima", doda je brigadir Medved. Na kraju je zapovjednik istaknuo da će vježba polučiti cijeli niz naučenih lekcija koje će, nakon što budu razrađene, ponuditi kao model obuke u OS-u, prije svega u gardijskim brigadama. ■

Posebna pozornost posvećena je sustavu veze, jer je riječ o iznimno teškim uvjetima uspostave sustava veze. Ujedno je testiran novi sustav - ERITAC - koji se pokazao iznimnim u otežanim uvjetima

Poljski HMMWV

POLJSKO je ministarstvo obrane u drugoj polovici prošle godine počelo s prijamom prvih od 217 naručenih lakih vozila AM General HMMWV (poznati i kao Hummer ili Humvee). Vozila će biti dodijeljena 18 zračnoodobrobitnoj bojni koja je dio poljskog doprinosa NATO-ovim snagama za brzo djelovanje.

Poljaci su vozila naručili 2003. po cijeni od 22,9 milijuna USD, a posao je financiran u sklopu američkog programa FMF. Prije isporuke sva će vozila morati proći manje modifikacije kako bi se zadovoljili poljski zakonski standardi za vozila u javnom prometu. Modifikacije uključuju postavljanje novih svjetala, brava i slično. Sve će modifikacije izvesti remontne ustanove poljske kopnene vojske.

Ministarstvo obrane planira nabavu i druge serije od 227 vozila. Previđa se kako bi ugovor o nabavi druge serije mogao biti potpisani tijekom ove godine. Postoje i problemi koji će se možda reflektirati na drugu seriju. Naime, vojska traži bolje oklopljene inačice što podiže cijenu pa bi u tom slučaju bilo nov-

ca za manje vozila. Drugi je problem što Poljaci žele i drugu seriju financirati u sklopu američkog FMF programa, a odobrena sredstva za 2005. su već podijeljena na druge programe. Nastoji se pronaći rješenje, vjerojatno će se od američke strane pokušati isposlovati povećanje odobrenih sredstava za 2005. u sklopu programa FMF.

Poljski vojnotehnički zavod Wojskowe Zakłady Uzbrojenia Nr 2 razvio je prototip naoružane inačice HMMWV-a koji su nazvali Trynka. Opremljen je teškom strojnicom WKM-B kalibra 12,7 mm i protuoklopnim vodenim raketenim sustavom Spike-LR.

M. PETROVIĆ

KOMBINACIJA pretjeranih zahtjeva i zastarjelosti američke brodogradnje doveli su do ruba propasti plan gradnje najnovijih ratnih brodova američke ratne mornarice, prije svega razarača, nosača zrakoplova i podmornica. Tako će cijena gradnje i opremanja prva dva razarača iz programa DDX (klasa Zumwalt) stajati oko 6,7 milijardi američkih

dolara, milijardu i pol više od prvobitnih planova. I dovršenje novog nosača zrakoplova, CVN-21, stajat će američke porezne obveznike (bez aviona) oko 13,7 milijardi američkih dolara, ili dvije milijarde više nego što je predviđeno proračunom. Jedna podmornica klase Virginia stoji oko 2,5 milijardi dolara, što je 400 milijuna više od početnih procjena.

Porast cijene potopio DDX?!

Sva su se ta povećanja cijena dogodila u posljednjih 6 mjeseci.

Prvi odgovor američke ratne mornarice je da će umjesto predviđenih 24 razarača klase Zumwalt izgraditi samo pet. Drugi je zahtjev da se u planovima razvoja veliki i skupi brodovi namijenjeni patroliranju oceanima zamijene manjim brodovima prilagođenim djelovanju u priobalnim vodama, pa čak i na rijekama, a koji su znatno prikladniji za borbu protiv terorizma. S druge strane Kongres želi održati američka brodogradilišta, koja trenutačno preživljavaju uglavnom radeći za državu, gradnjom što više velikih brodova.

S. RADAKOVIĆ

Američki avioni uz Pakistan i u Indiju?!

VIŠEMJESEČNA pregovaranja američkih i pakistanskih dužnosnika bliže se svome uspješnom kraju. Sasvim je izgledno kako će američki proizvođači zrakoplovne tehnike (te njihovi podugovarači) dobiti koначnu suglasnost washingtonske administracije oko prodaje borbenih aviona F-16 Pakistanu. Pojedinosti tog ugovora još se usuglašavaju, mada je izvjesno kako je riječ o dvadesetpet aviona. Predstavnici tvrtke Lockheed Martin najavljuju kako će Pakistanu najvjerojatnije biti isporučeni avioni F-16 Block

50/52 uz prateću opremu, a vrijednost tog ugovora procjenjuje se na najmanje 800 milijuna američkih dolara.

Uz pakistansku nabavu Falcona, veliku pozornost privlači nedavni zahtjev Indije koja kani započeti inicijalne pregovore oko kupnje 126 aviona od Sjedinjenih Američkih Država. Američki dužnosnici najavljuju kako će dopustiti domaćim tvrtkama započinjanje pregovora, a kao najpoželjniji kandidati na američkom natječaju spominju se također Lockheed Martinov F-16, te po-

sebine Boeingov F/A-18E/F Super Hornet. Indija novim pregovorima znatno širi izbor na svom natječaju za višenamjenski avion nove generacije kojim želi zamijeniti zastarjelu flotu aviona MiG-21. Na tom natječaju svoje nominacije dosad su istaknuli Dassault Aviation s Mirageom 2000 - 5, Gripen International s JAS 39C/D Gripenom, te RSK MiG s MiG-om 29SMT. Vrijednost možebitnog ugovora sa SAD-om procjenjuje se na oko 3,5 milijardi američkih dolara.

I. SKENDEROVIC

RUSKA vojska i razvojnokonstrukcijski ured Kolomna potkraj prošle godine dovršili su testiranje taktičkog balističkog projektila Iskander. Ukupno je obavljeno 13 testnih lansiranja kako bi se obuhvatili različiti taktički scenariji.

Ruska vojska planira tijekom ove

godine nabaviti nekoliko primjeraka Iskandera kako bi mogla početi s formiranjem raketne brigade s tim sustavom. Planirana je nabava opreme za opremanje jedne raketne bojne, a za to treba nabaviti četiri lansirna vozila 9P78E, četiri transportna vozila 9T250E, četiri zapovjedna vozila 9S552, četiri vozila za obradu podataka 9S920, vozila za održavanje i 16 projektila. Za otprilike polovinu vozila i 2 pro-

Novi ruski balistički projektil

jektila novac je osiguran u proračunu za 2004.

Projektil sustava Iskender ima masu od 3800 kg i maksimalni domet od 280 km. Temeljna operativna jedinica uključuje dva projektila na lansirnim vozilima i dva na transportnim vozilima.

Iskender je vrlo precizan i učinkovit projektil velike razorne moći koji će znatno povećati paljbenu moć raketnih postrojbi ruske vojske.

Sustav vođenja je inercijalnog tipa i omogućava preciznost od 30 do 50 metara na maksimalnom dometu od 280 km. Rabi li se napredni elektro-optički sustav vođenja, preciznost je znatno veća, 3 do 5 metara.

M. PETROVIĆ

USAF povećava flotu Predatora

AMERIČKO ratno zrakoplovstvo nedavno je objavilo kako kani znatno proširiti svoju flotu bespilotnih letjelica Predator, odnosno to planirano širenje realizirat će u idućem desetogodišnjem razdoblju kao odgovor na rastuće potrebe za naoružanim izvidničkim bespilotnim letjelicama. Trenutačno su u američkom ratnom zrakoplovstvu operativne tri eskadrile popunjene bespilotnim letjelicama MQ-1 Predator. Postojeće letjelice su opremljene senzorskom opremom (za otkrivanje i praćenje ciljeva), te projektilima zrak-zemlja AGM-114 Hellfire, a proteklih godina s uspjehom su

rabiljene na terenima Afganistana i Iraka u ratu protiv terorizma.

U idućem razdoblju američka flota Predatora trebala bi se povećati na ukupno petnaest eskadrila, s po dvanaest letjelica u svakoj eskadrili. Uz stariju inačicu

Predatora MQ-1 postrojbama bi bile isporučene i nove inačice, odnosno letjelice MQ-9A. Uz pripadnike ratnog zrakoplovstva, kao operateri na

novim Predatorma uključile bi se i postrojbe ANG-a (Air National Guard), AFRC-a (Air Force Reserve Component), te AFSOC-a (Air Force Special Operations Command). S operativnom uporabom Predatora u USAF-u počeli su tijekom 1995., rabeći ih tada u malom broju. Letjelice su tada nosile oznaku RQ-1, a nakon naoružavanja letjelica s projektilima zrak-zemlja letjelice su dobile i novu oznaku MQ-1. Potkraj prošle godine počelo se s uvođenjem u operativnu uporabu znatno veće inačice Predatora MQ-9A, koja ima znatno bolje performanse u smislu većeg doleta, višeg plafona leta, duljeg boravka u zraku, te veće nosivosti elektrooptičke opreme i projektila AGM-114 Hellfire.

I. SKENDEROVIC

Kingfisher II

TIJEKOM ožujka američka tvrtka Vought Aircraft Industries objavila je kako je dobila važnu finansijsku potporu od DARPA-e (*Defence Advanced Research Projects Agency*) za realizaciju svog koncepta bespilotne letjelice. Riječ je o dosad jedinstvenom prijedlogu letjelice koja bi mogla biti prvi bespilotni hidroavion izrađen u vojne svrhe. Iako je trenutačno to samo prijedlog na papiru, projekt bespilotnog hidroaviona već je sada sa svojim potencijalima privukao veliku pozornost SAD-a, o čemu može svjedočiti i finansijska potpora DARPA-e.

Letjelica je nazvana Kingfisher II, a uz prikupljanje obavještajnih podataka iz zraka, njezini dizajneri

navode kako će se moći rabiti i kao komunikacijska platforma, za protupodmorničku borbu odnosno kao potpora postrojbama za posebne namjene. Također, moći će se rabiti za prijevoz raznih plovila, za protuminsku borbu, te za napade na druga plovila. Prema prijedlogu dizajna letjelica bi trebala biti dugačka 11,5 m, raspon krila bi trebao biti 12,5 m, a maksimalna uzletna teži-

na trebala bi biti 4308 kg. Na Kingfisher II će se ugrađivati motor Pratt & Whitney PW525B, a maksimalna brzina letjelice trebala bi biti oko 460 km/h. Kingfisher II bi u zraku trebao boraviti do šest sati, ovisno o količini tereta. U svojim unutarnjim spremnicima moći se nositi do 1133 kg "korisnog" tereta (raznih senzora i ubojnih sredstava).

I. SKENDEROVIC

Pojačani oklop za Strykera

u Aikenu, savezna država Južna Karolina, Fayetteu i Yorku, savezna država Pennsylvania.

Isporuka dodatnih oklopnih paketa pokazuje kako se inicijalna oklopna zaštita Strykera nije pokazala do statnom, osobito u urbanim uvjetima. Urbani okoliš pruža napadačima mnoštvo prilika za zasjede i postavljanje mina iznenadenja te improviziranih eksplozivnih naprava. Uske ulice, podvožnjaci i nadvožnjaci, kante za otpad, ograde i mnogi drugi objekti pružaju napadačima izvrsnu prigodu za napad. Istodobno, limitirana je pokretljivost i fleksibilnost Strykera i sličnih vozila.

Stryker je napravljen tako da se bez posebnih priprema može ukrcauti u transportni avion C-130 i dovesti na bilo koje mjesto u svijetu, iskrkati i odmah zatim poslati u op hodnju. No situacija na terenu pokazala je kako ta zamišljena količina oklopa nije uvijek dovoljna za zaštitu vozila i posade. Postavljanje dodatnog oklopnog paketa ispraviti će tu problematičnu situaciju i omogućiti bolju zaštitu posade i veću izdržljivost Strykera u borbi.

M. PETROVIC

AMERIČKA tvrtka United Defense počela je s isporukom dodatnih oklopnih kompleta za oklopno vozilo Stryker koje rabi američka kopnena vojska (US Army) u sklopu Stryker brigada. Isporuka je dogovorena ugovorom između tvrtki United Defense i General Dynamics Land Systems, a vrijedi 90.6 milijuna USD.

Riječ je o dodatnom reaktivnom oklopu koji će povećati oklopnu zaštitu i mogućnost preživljavanja na modernom bojištu. Dogovoren je isporuka ukupno 289 kompleta te potrebnih rezervnih dijelova. Prvi su kompleti isporučeni u rujnu prošle godine, a isporuka bi se trebala okončati u studenom 2006. Proizvodi se u pogonima United Defensea

Državna uprava za zaštitu i spašavanje je samostalna, strukovna i upravna organizacija u RH, koja priprema, planira i upravlja operativnim snagama te koordinira djelovanje svih sudionika zaštite i spašavanja

Državna uprava za zaštitu i spašavanje

Na sjednici Vlade Republike Hrvatske, održanoj 3. veljače, usvojena je uredba o unutarnjem ustroju Državne uprave za zaštitu i spašavanje.

Nakon Zakona o zaštiti i spašavanju ispunjen je i drugi u nizu predviđeta nužnih za podizanje razine uspješnosti zaštite i spašavanja u RH. Osim potrebe da se reorganizira i aktivira sustav, koji je izgubio na značenju po završetku Domovinskog rata, na to nas obvezuje i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju EU.

Kao tranzicijska zemlja kojoj je cilj ulazak u euroatlantske integracije RH će podizanjem razine zaštite i spašavanja ispuniti jednu od obveza iz drugog stupa i postići kompatibilnost sa sustavima zaštite i spašavanja u Europi.

U Europskom parlamentu usvojen je program aktivnosti s područja civilne zaštite još 1997. što je dovelo do odluke Vijeća Europe (Odluka 7921) 2001. koja obavezuje i potencijalne članice na usvajanje mehanizama kojima se postiže sukladnost s jedinstvenim europskim su-

stavom zaštite i spašavanja. Također je uspostavljen jedinstven informacijski i komunikacijski centar za brzu razmjenu informacija i kontinuirano praćenje stanja na teritoriju članica.

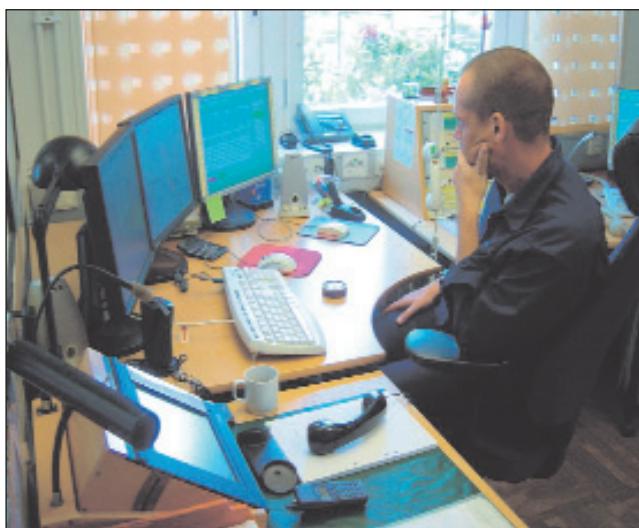
Slijedeći iskustva europskog sustava zaštite i spašavanja, naša državna uprava podijeljena je, prema području

rada i odgovornosti, na nekoliko službi. U sjedištu Uprave, uz Kabinet ravnatelja i Odjel za unutarnju kontrolu, ustrojene su sljedeće službe: Služba za civilnu zaštitu, Služba za vatrogastvo, Služba za sustav 112, Učilište vatrogastva i zaštite i spašavanja i Služba zajedničkih poslova.

Učinkovitost Uprave na području čitave RH osigurava njezina organiziranost, na teritorijalnom načelu, koja omogućava najbolji pregled područja mogućeg ugrožavanja.

To znači da je na razini svake županije ustrojen područni ured za zaštitu i spašavanje u čijem su sastavu Odjel za zaštitu i spašavanje te županijski centar 112, dok obalni područni uredi imaju i Državne intervencijske postrojbe.

Prvenstveno zbog izražene požarne opasnosti u priobalju su aktivne Državne intervencijske postrojbe ali one sudjeluju i u svim intervencijama zaštite i spašavanja, a posebno u onim težim, većim i zahtjevnijim, te sudjeluju kao pomoć u akcijama na području drugih zemalja. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Lako oklopno vozilo Aligator

Među brojnim lakinim oklopnim vozilima koja se na međunarodnom tržištu bore za naklonost kupaca je i slovačko lako višenamjensko oklopno vozilo Aligator. Riječ je o originalnom slovačkom proizvodu prilagođenom potrebama slovačke vojske ali bi isto tako moglo biti zanimljivo i stranim kupcima

Marijo PETROVIĆ

Slovački Aligator pogonske konfiguracije 4x4, oklopljeno amfibijsko višenamjensko vozilo, prošlo je dug put od prvog međunarodnog predstavljanja 1996. na sajmu Eurosatory kao smanjeni drveni model na štandu Kerametala. Nakon uspješnih proba prototipova, slovačka vojska i policija danas uspješno rabe ograničeni broj Aligatora 4x4 u dvije različite inačice. Treća inačica, inženjerijska, bila je prerađena za mirovne operacije u kojima sudjeluju i slovačke postrojbe.

Godine 1995. slovačko je ministarstvo obrane specificiralo zahtjev za 250 vozila koja bi bila zamjena za stara ruska izvidnička vozila BRDM-2 pogonske konfiguracije 4x4. Postojala je zamisao kako bi se BRDM-2 pokušao modernizirati i poboljšati zaštitu i pokretljivost. No iskustva drugih korisnika, osobito susjedne češke vojske, pokazuju kako je to ipak neisplativa investicija jer je BRDM-2 već beznadno zastarjelo vozilo. Kao alternativu, slovačka dizajnersko-inženjerska kuća (Transmisie s.r.o.) predložila je pro-

Aligator ZV s ispruženim nosačem za detektor metala Vallon VMV

jekt višenamjenskog oklopnog vozila pod imenom Aligator.

Konzorcij, neformalno poznat kao Aligator Asocijacija, osnovan je naknadno kako bi implementirao program. Konzorcij obuhvaća slovačko ministarstvo obrane, ministarstvo unutarnjih poslova, komercijalne organizacije Kerametal a.s. i Systec a.s. Kao glavni investor (s 51% udjela), Kerametal je preuzeo i ulogu organizatora prodaje s nadom kako bi moglo biti i izvoznih poslova.

Tri prototipa vozila, konstruiranih

u tvrtki Transmisie, dostavljeni su na ispitivanja godine 1996.-97. Slovačka vojska, čiji dugoročni plan sada podrazumijeva ukupno 60 vozila Aligator, potpisala je svoju inicijalnu narudžbu godine 2001. Prvu skupinu od 8 vozila za vojnu uporabu u konfiguraciji Aligator MCP/PVS (mobilno zapovjedno mjesto) Kerametal je isporučio u studenom 2001. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Sustavi i metode navođenja raketa zemlja-zrak

Danijel VUKOVIĆ

Temešljena zadaća raketnih sustava PZO-a je uništenje ciljeva u zraku vođenim raketama zemlja-zrak. Raketni sustav PZO-a predstavlja kompleks uređaja na zemlji i u vođenoj raketi koji se u borbenom djelovanju (gađanju) nalaze u uzajamnoj funkcionalnoj povezanosti.

Raketni sustav PZO-a srednjeg dometa načelno se sastoji od:

- stanice za navođenje raket,
- lansirne opreme koja osigurava pripremu za lansiranje i lansiranje raket u zadanim smjeru,
- vođenih raket zemlja-zrak,
- elektrostanice.

Raketni sustav PZO-a može istodobno pratiti i gađati jedan ili nekoliko ciljeva određenim brojem raket. Broj kanala u odnosu na cilj i raketnih kanala predstavlja bitnu karakteristiku raketnog sustava PZO-a. Raketni sustav je jednokanal u odnosu na cilj ako osigura istodobno gađanje jednog cilja. Slijedeći cilj može gađati samo poslije djelovanja na prethodni cilj.

Raketni sustav PZO-a je N-kanalan u odnosu na cilj ako osigurava istodobno gađanje N ciljeva. Broj raketnih kanala raketnih sustava PZO-a određuje se brojem raket koje se, u svakom kanalu cilja, mogu istodobno pripremiti za lansiranje i uzaštopno (u seriji) voditi na cilj koji se gađa.

Za uništenje cilja je u prvom redu potrebno približiti raketu cilju na udaljenost na kojoj se aktiviranjem bojne glave rakete osigurava njegovo uništenje i, drugo, pravodobno aktiviranje bojne glave rakete i uništenje cilja njezinim dijelovima (fragmentima).

Potreba za navođenjem raket na cilj proizlazi iz sljedećih razloga:

- položaj raket i cilja u trenutku lansiranja (njihov međusobni odnos) određuje se s određenom pogreškom,
- tijekom leta rakte uvjeti leta se u većini slučajeva razlikuju od računanih te bi raka mogla mnogo odstupiti od cilja,

- raka je u letu izložena udarima vjetra, čija se trajektorija i točan utjecaj ne mogu unaprijed predvidjeti,

- izrada rakte nije u potpunosti savršena, što u manjoj ili većoj mjeri također utječe na točnost leta,

- ciljevi za rakte zemlja-zrak su, uglavnom, vrlo visokih manevarskih mogućnosti, gibaju se velikim brzinama i na velikim visinama pa je potrebno stalno određivati putanju rakte i voditi je po toj putanji do susreta s ciljem.

Približavanje rakte pokretnom cilju u zraku osigurava se sustavom i metodom navođenja. Pod sustavom navođenja podrazumijeva se skup uređaja (djelomično smješteni izvan, a djelomično u raketu ili svi u raketu), koji određuju uzajamni položaj rakte i cilja, izradu komandi navođenja i navođenje rakte na cilj tijekom cijelokupnog vremena leta rakte do susreta s ciljem.

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Sa svakim kilometrom pri-
bližavanja Savezničkih snaga
Njemačkoj nacisti su sve više
pritiskali svoje stručnjake da
stvore revolucionarno oružje
koje će preokrenuti tijek rata.
Među brojnim projektima tek
je nekoliko njih došlo do
razine operativne uporabe,
ali prekasno i u premalom
broju da bi promijenio odnos
snaga na bojišnicima. Jedan
od tih projekata je He 162
Volksjaeger

Heinkel He 162 Salamander

Domagoj MIČIĆ

Politika ulaganja u brojne projekte imala je i svoju dobru i lošu stranu. Loša se ogledala u tome da se previše vremena i sredstava rasipalo na veliki broj različitih projekata od kojih su neki bili tek puka fikcija. Međutim, neki su ne samo dosegli operativnu uporabu već su znatno utjecali na razvoj naoružanja, ali i više od toga.

Ideja o razvoju naprednog ali i jeftinog lovačkog aviona na mlazni pogon isključivo namijenjenog ob-

■ Prvi prototip

rani Njemačke od sve brojnijih i ubojitijih valova američkih i britan-

skih bombardera javila se početkom 1944., kad je postalo jasno da se Messerschmittov Me 262 neće moći proizvesti u dovoljnoj količini da se suprotstavi savezničkoj zračnoj ofenzivi. Dodatni problem bila je činjenica da je Me 262 bio veliki lovac s dva motora, te ga je bilo teško i skupo proizvoditi. Zbog toga je trebalo u što kraćem roku projektirati i proizvesti mali i jednostavan lovac koji će se moći brzo i u velikom broju proizvoditi u uvjetima stalnih zračnih napada i sa sve oskudnijim sredstvima. ■

He 162 je projektiran s namjerom da na njemu lete priučeni piloti-početnici

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Hastings (1066.)

Bitka u Vrtovima Engleske

Tragove nekadašnjeg saksonskog poraza u Hastingsu ne valja tražiti. I on je, baš kao i Eastbourne i Brighton, postao izrazito turistički gradić, kažu među najsunčanijim naseljima u Velikoj Britaniji uopće

Jurica MILETIĆ

Grofovi Kent i Sussex na krajnjem jugoistočnom dijelu otoka zvanog Velika Britanija odavno već nose nadimak Vrtovi Engleske: rijetko se gdje može vidjeti tako idilična tratinama po kojoj kao u kakvoj bajci pasu janjci, najčešće u sjeni kakva srednjovjekovna zamka ili pak ladanjskog dvorca. Gotoovo da i nema "bedekera" koji mjesataše zvano Rye ne opisuje kao pravi raj, gradić u kojem su kućice građene od cigle i crijepona nalik marcapanu, usnuo u biljke penjačice i pušavice, nadomak mora i smješten na brdašcu kojim krivuda glavna ulica ili *High Street*, načićana prodavaonicama nimalo nalik golemlim shopping centrima Londona ili nekog drugog većeg mjesta bilo gdje u svijetu. U lokalnom poštanskom uredu "on" je za poštanskim šalterom, dok mu supruga na odvojenom pultu prodaje slatkiše, razglednice i kojekakvu galanteriju. Ista podjela na "on" i "ona" u lokalnom pubu: "ona" kuha i poslužuje hranu, dok je "on" za šankom zabavljen točenjem pića. Ni u kojem slučaju samo piva, već i žestokih pića i vina. Točenje potonjeg, u engleskim je pubovima još prije samo dva desetljeća bilo potpuno nezamislivo.

Lova u zraku

Rye se smjestio na dnu uskog zaljeva iz kojeg se račvaju čak dvije rječice, a za samo dvadesetak minuta vožnje cestom, koja se u nekoć izrazito močvarnom području ponešto udaljila od morske obale, stiže se u Hastings. Tragove nekadašnjeg saksonskog poraza u Hastingsu ne valja tražiti. I on je, baš kao i Eastbourne i Brighton, postao izrazito turistički gradić, kažu među najsunča-

Sudar Saksonaca i Normana

Svojatajući englesku krunu, William od Normandije se sa svojim vojnicima 28. rujna 1066. iskrcao u zaljevu Pevensey, nedaleko od svjetski poznatog engleskog ljetovališta Eastbournea u današnjoj engleskoj grofoviji Sussex. Kad je vijest o tome doprla do saksonskog kralja Harolda, koji je netom u Yorkshireu teško porazio vikingške horde pod zapovjedništvom Haralda Hardrade, sa sjevera Engleske pojurio je na jug prema Pevenseyu, skupljajući usput vojsku. Borbeni je položaj zauzeo na putu prema Londonu, na brdašcu Senlac Hill, desetak kilometara od Hastingsa. Nedaleko je današnji gradić Battle, koji ime duguje upravo bitci koja se ovdje odigrala i u kojoj su Normani osvojili Englesku.

Saksonskoj vojsci koja je brojala nekih 8000 ljudi, naoružanih mahom štitovima i sjekirama, William je suprotstavio brojčano nadmoćne snage Normana, Francuza, Bretonaca i Flamanaca pod zapovjedništvima plemića kojima je bila obećana engleska zemlja. Za razliku od Saksonaca, raspolagao je pješaštvom, konjicom i strijelcima. Sukob je započeo 14. listopada - prvi su napali Saksonci bacajući na Normane velike količine kamenja. Potaknuti prvotnim uspjesima, Saksonci su u više navrata počeli napuštati svoje položaje progoneći normanske konjanike u bijegu, što je William lukavo iskoristio napadajući saksonske nebranjene položaje. Sva je prilika da je upravo u toj bitci bila odapeta najpoznatija strelica u engleskoj povijesti: pristigla je s luka nepoznatog normanskog strijelca i kralja Harolda pogodila usred oka. Normanski su se vojnici potrudili da ga dokrajče, a obezglavljeni saksonska vojska spas je potražila u bijegu. Junak dana postao je vojvoda William kojem će upravo ova bitka prisrbiti naziv s kojim će ući u povijest: William Osvajač.

nijim naseljima u Velikoj Britaniji uopće. Zapravo, Hastings više nije sam; stopio se s obližnjim gradićem St. Leonardsom i nemoguće je reći gdje završava prvi, a počinje drugi.

Na obali je glasoviti Pier - dug i

zabavnim sadržajima ispunjen umjetni sprud s kojeg najčešće dopiru uzvici zadovoljstva onih koji su osvojili dobitnu kombinaciju sveprisutne igre bingo. Ponegdje mladež s nevjericom gleda u glazbene-auto-

High Street, glavna ulica u mještašcu Rye, načičkana je prodavaonicama

mate, juke-boxove, u kojima se vrte prave vinil-singlice, nešto što ili nikad nisu vidjeli ili o tom "pretpovijesnom" nosaču zvuka imaju tek maglovitu predodžbu.

Hastings je jeftin, ako je u Engleskoj uopće što jeftino, za razliku od nedalekog Bexhill - ubavog sklopa vila u kojem se, kažu poznavatelji tamošnjih prilika, lova može nanjusiti u zraku.

Nedaleko od bojnog polja su dvorci među kojima se romantičnim ugodajem najviše ističe zamak Bodiam, često odredište školskih ekskurzija, ali i organiziranih turističkih skupina koje pristižu doslovce iz cijelog svijeta.

Turistička meka

Ako je Lewes administrativno središte grofovije, Eastbourne je svakako turističko odredište. Mnogi će reći kako je glavni grad Sussexa Brighton, ali on je za svakoga, a Eastbourne je odvijek privlačio one imućnije. Još se uvijek u njemu mogu naći hoteli koji su zapravo kombinacije staračkog doma i kuće za odmor. Premda im se broj uvelike smanjio, gdjegdje se još može naći poneka stara dama koja je odlučila ostatak života provesti kao stalna gošća nekog takvog hotela. Preko tjedna uživa u lijepom vremenu (za

engleske prilike, dakako), a nedjeljom je obilazi rodbina, tvrdeći da se zanima za njezino zdravlje. Ipak,

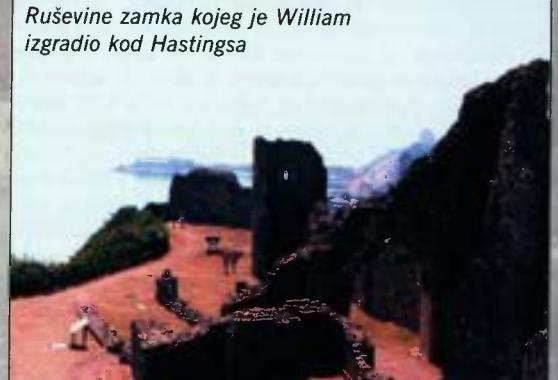
poneka starica koja možda teško hoda ali je zato vrlo pronicljiva i britka jezika, zna duhovito primijetiti: "Moje ih zdravlje svakako zanima manje od onoga što misle da će dobiti, kad ja umrem!"

Prije dvadesetak godina Eastbourne je stekao ugled ljetovališta u kojem je preko ljeta mnoštvo mladeži iz cijelog svijeta. Radeći i učeci engleski u ponekom od njegovih koledža, istodobno su se upoznavali s engleskim načinom života, mišljenja i običajima. Jer London nije Engleska, ali Eastbourne to svakako jest. Sa svojim brojnim crkvama, zabavnim središtem u kojem su gostovanja poznatih pjevača prije pravilo negoli iznimka, izvanrednim golf terenima i kulama zvanim Martello Towers, preostalim još iz vremena kada su se Englezi bojali invazije Napoleona. Napokon, riječ je o gradiću koji se smjestio gotovo na rubu polja na kojem se prije nešto manje od tisuću godina Engleska rodila. ■

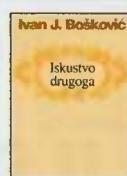
William I. Osvajač bio je nezakoniti sin vojvode od Normandije a prvih šest godina života proveo je isključivo sa svojom majkom, ali kada mu je otac umro, godine 1035. ipak je naslijedio Normandijsko vovodstvo. Kako se njegovo vovodstvo našlo u vazalskom odnosu s francuskim kraljem Henryjem I., borba oko nasljedivanja engleskog prijestolja dobro mu je došla da se i sam u nju uključi, pa je nakon pobjede kod Hastingsa, na sam Božić 1066. bio okrunjen za kralja Engleske. Sporadične pobune ostalih saksonskih zemljoposjednika i plemića rješavao je uspješno. Pobunjenicima je oduzimao zemlju i darovao je svojim vjernim normanskim pristašama. Samo šest godina nakon bitke kod Hastingsa, Engleska je bila "normanizirana" u potpunosti. Njegova je pobjeda potpuno izmjenila englesku povijest: miješajući normanske običaje s običajima, vjerom i kulturom strosjedilaca, u Engleskoj je učvrstio feudalni poredak koji je uvelike podupirao monarhiju. Sela i zamkovи uživali su visok stupanj samouprave koji su plaćali i redovitim punjenjem kraljevske blagajne i osiguravanjem dovoljnog broja vojnika. Na Williamov poziv Talijan Lafranc je postao Canterburyjski nadbiskup i reorganizirao englesku crkvu. Iako je u pohod na Englesku krenuo s papinskim blagoslovom, poslije papi nije dopustio da se mijesha u unutrašnje uređenje svoje države.

Ruševine zamka kojeg je William izgradio kod Hastingsa

**Ivan J. Bošković: "Iskustvo drugoga",
Matica Hrvatska, Zagreb, 1999.**

Hrvatska književnost u Domovinskom ratu (usputne natuknice) drugi je dio knjige "Iskustvo drugoga", autora Ivana J. Boškovića. Knjiga je zamišljena trodijelno - u prvi su dio uvršteni tekstovi o piscima (knjigama i opusima) koji su posljednjih desetljeća zaokupljali autorovu značajku, u drugom je dijelu autor pokušao u kratkim natuknicama upozoriti na naslove što ih je iznjedrila epopeja Domovinskog rata, dok je u trećem dijelu niz informativnih članaka o nakladnicima. Hrvatska književnost u Domovinskom ratu (usputne natuknice) donosi pregled književnosti o Domovinskom ratu kojom su hrvatski pisci pokazali da znaju gdje im je mjesto. Oni su se u Domovinski rat uključili na različite načine pokazujući kako se pobavlja (i) imaginacijom, ne licitirajući pritom ni osjećajima nacionalnog ponosa i identiteta niti književnošću. Sukladno vlastitim poetikama, progovorili su o ludilu vremena, prosvjedovali protiv ravnodušnosti Europe ("davši joj mogućnost da opere lice"), raskrinkali brojne laži i ideološku kozmetiku, razotkrivali zločine srpskog ekspanzionizma, istodobno istražujući mogućnosti riječi da smisleno izraze svijet i vrijeme kojemu je rat uskratio smisao. Iskustvo rata determinirane su mnoge knjige, a u svojevrsnoj inventarizaciji ratnih godina nezaobilazni su mnogi naslovi o kojima u tom poglavju autor Bošković donosi vlastiti sud, ali i izbor djela na tridesetak stranica iz niza dokumentarističkih zapisu koji su napisani o Domovinskom ratu koji je zadesio gotovo sva područja naše zemlje.

Nikolina Petan

FILMOTEKA

29. travnja 1989.

Umro Sergio Leone

Sergio Leone, otac špageti-westerna, umro je 29. travnja 1989. u rodnom Rimu. Filmsku karijeru započeo je 50-ih godina XX. stoljeća asistirajući velikanima klasičnog westerna Raulu Welshu i Fredu Zinemannu, a kao scenarist radio je i na vrlo uspješnim talijanskim koprodukcijama, povijesnim spektaklima "Ben Hur" i "Quo Vadis". Godine 1964. odlučio je Kurosawin samurajski film "Tjelesna straž" prebaciti u okruženje američkog Divljeg zapada. Film je nazvan "Za šaku dolara", a među zvijezde je lansirao mladog, nepoznatog glumca Clintia Eastwooda. U sljedećih nekoliko godina Leone je s Eastwoodom, snimivši "Za dolar više" i "Dobar, loš, zao", zaokružio jednu od najslavnijih filmskih triologija, stvorivši u potpunosti nov žanr nazvan špageti-western. U tom žanru glavni likovi su obično samouverjene, bezimene ubojice, a težište filma je prikazati što naturalističnije stvarnost i bijedu Divljeg zapada. Za razliku od američkog herojskog westerna, gdje likove pokreću odvažnost te ljubav ili odanost višem cilju, motivacija za Leoneove likove je uvijek i jedino pohlepa. Leone je pokrenuo lavinu iz koje je nastala cijela industrija niskobudžetnih i 60-ih i 70-ih vrlo popularnih filmova. Špageti-westerni su snimani obično u slikovitim španjolskim pejzažima i u talijanskoj produkciji (otuda im naziv "špageti"), a vrhuncem žanra smatra se Leoneov "Bilo jednom na Divljem zapadu". Poslije velikog uspjeha sa špageti-westernima Leone se posvetio producentskom radu, da bi se nakon višegodišnjih priprema 1984. vratio režiji svojim najboljim filmom "Bilo jednom u Americi". Ta četverosatna epopeja o moralnim dvojbama židovskog mafijaša u New Yorku pokazala je kako se Leone izvrsno snašao u urbanom newyorkškom okruženju.

Leon RIZMAUL

30. travnja 1945. Hitlerovo samoubojstvo

Cvjek kojeg je svjetska povijest upamtila kao najvećeg zločinca svih vremena, rođeni Austrijanac, u I. sv. ratu bio je kaplar u njemačkoj vojsci. Nakon završetka rata počeo se baviti politikom, a 1921. postao je predsjednik Nacionalsocijalističke njemačke radničke stranke. Zbog pokušaja puča u Münchenu osuđen je na pet godina zatvora, gdje je napisao knjigu "Mein Kampf" ("Moja borba"), koja će postati nacistička Biblja. Potpomognut krupnim kapitalom i finansijskim krugovima početkom 1933. godine postao je državni kancelar i ubrzo pretvorio Njemačku u totalitarnu policijsku državu. Zatim se okrenuo "proširivanju životnog prostora" (Lebensraum) i stvaranju Trećeg Reicha, središnje-europskog carstva s arijevskom njemačkom dominacijom. Prvo je pripojio Austriju, zatim okupirao Čehoslovačku, te na posljetku, vidjevši da ga nitko ne sprječava u osvajanjima, napadom na Poljsku 1939. započeo II. sv. rat. Na okupiranim područjima Europe njegova je zločinačka organizacija masovno ubijala u koncentracijskim logorima i provodila genocid cijelih etničkih skupina. Doživjevši poraz u ratu, Adolf Hitler počinio je samoubojstvo 30. travnja 1945. u podzemnom bunkeru Državne kancelarije u Berlinu.

3. svibnja 1979. Margaret Thatcher postala premijer

Kada je 1979. na britanskim izborima premoćno pobijedila konzervativna stranka, bilo je jasno da će prvi put u povijesti Velike Britanije na premijersku stolicu sjesti žena. Bila je to Margaret Hilda Thatcher, odlučna i vješta političarka koju će svijet upamtiti po nadimku Željezna lady. Na premijerskoj poziciji održala se jedanaest i pol godina, a svojom karizmom konzervativnoj stranci je osigurala tri izborne pobjede zaredom, privukavši mnoge glasače koji nikada prije nisu glasali za konzervativce. Dok je vladala, bila je beskompromisni borac za svoj politički program. Zauzimala se za ostanak Sjeverne Irske u sklopu Velike Britanije, a uspjela vojna intervencija na Falklandima vratila je Ujedinjenom Kraljevstvu osjećaj veličine. Njezino odlučno odupiranje ulasku Velike Britanije u europske integracije dovelo je do razilaženja s kolegama u konzervativnoj stranci, a njezina tvrdoglavost postala je glavni uzročnik okretanja birača laburistima. Kada je uvidjela da je poraz pred vratima, objavila je krajem 1990. svoj odlazak ne dopustivši da je drugi smjene.

Leon RIZMAUL

INFOKUTAK

Bljesak u fotografiji

■ Povodom obilježavanja desete obljetnice operacije Bljesak Vojni muzej MORH-a organizira izložbu fotografija snimljenih tijekom operacije. Izložba simboličnog naziva "Oživljeno sjećanje" bit će otvorena 1. svibnja u kinodvorani u Okučanima u sklopu središnje proslave jubilarne obljetnice.

Izložba u galeriji "Zvonimir"

■ U galeriji MORH-a "Zvonimir" u Zagrebu, Bauerova 33, bit će 3. svibnja u 19 sati svečano otvorene samostalne izložbe tekstila Ružice Mikulić pod nazivom "Tekstilike". Autorica je rođena u Sarajevu, živi u Zagrebu, po struci je arhitekt. Članica je ULUPUH-a. Izložba se može razgledati do 17. svibnja, radnim danom od 11 do 18 i subotom od 10 do 12 sati. Ulaz slobodan.

Koplja i udaraljke

Za razliku od husarskih ili dravenskih postrojbi, vojnici takozvane teške konjice (kopljanici ili krasiri) u XVI. su stoljeću bili naoružani kopljima dugačkim

oko tri i pol metra, mačem za jednu i pol ruku ili teškim mačem za udaranje. Za razliku od njih, oprema i naoružanje lakog konjanika sastojala se od pancira, kacige, štita, koplja i sablje, a tijekom XV. i XVI. stoljeća iznimno omiljeno pomoćno oružje bili su nadžak i buzdovan. Izrazito ručno udarno i bacačko oružje bio je topuz ili kijača. Pješaci su ga nosili o pojusu ili na ramenu, dok su konjanici upotrebljavali topuz s kraćim drškom koji im je visio o sedlu.

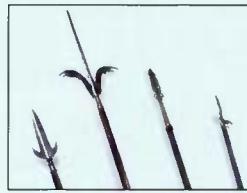
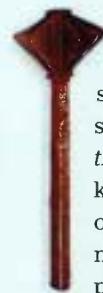
Najveći dio pješaka bio je naoružan hladnim oružjem, a tek su neki na bočnim stranama i začelju formacija bili strijelci. U bliskim borbama za probadanje lijevom rukom služio je bodež zvan misericordia, mancina ili trafiere. Ti su se bodeži upotrebljavali i za prikrćivanje muka ranjenima nekim drugim oružjem, pa otud i naziv misericordia, u smislu milosrđe. U borbama protiv oklopljene konjice pješaci su naoružani kopljima, helebardama ili nekim drugim oružjem na motki, a nastupali su u zbijenim redovima. Vrlo djelotvorno pješačko oružje u borbi protiv konjice bila je glefa ili falcon, koja je naloživala nekoj vrsti kose.

Sve do druge polovine XVI. stoljeća u borbama se rabila i korzeska ili runka. Njezin najčudniji oblik naličiova je krilima šišmiša, jer su kraci bili tako proširen da su podsjećali na krila šišmiša. Bočni su joj kraci kadšto bili i izvijeni, pa su podsjećali na stilizirani llijanov cvijet, a taj se oblik nazivao spetum.

Pancirna košulja s pancir kapuljačom, kao jedan od najkarakterističnijih srednjovjekovnih dijelova opreme, često se rabila u borbama pješaštva da se zaštiti tijelo i glava ratnika. Za zaštitu glave obično su se nosile kacige celata i barbuta. Pri opsadama utvrda u XVI. stoljeću važnu je ulogu imalo teško i lako poljsko topništvo.

Prijelaz od lakših topova k puški u drugoj polovici XV. stoljeća činile su puške bradatice ili kukače. Prve puške na filij s orozom, u obliku jednostavne lučno izvijene poluge s rascjepom za učvršćenje filijla, pojavile su se potkraj XV. stoljeća.

Jurica MILETIĆ

www.uscg.mil

lužbena stranica američke Obalne straže (www.uscg.mil) jedna je od onih, toliko puta već spomenutih, izvrsnih Internet stranica koje svakako treba preporučiti svima koje zanima i u Hrvatskoj sve aktualnija tematika obalne straže. Stranica je to s velikim brojem linkova, podstranica i galerija, no istodobno je vrlo pregledna pa posjetitelji nemaju većih

problema sa snalaženjem i pretraživanjem informacija koje ih zanimaju.

Jedini važniji nedostatak sitea je nepostojanje kvalitetne fotoarchive s hi-rez digitaliziranim fotografijama, no, istini za volju, neke od postrojbi na svojim siteovima imaju doista dobro uređene fotogalerije. Također, ljubitelji militarije pronaći će velik broj povjesnih i aktualnih oznaka postrojbi Obalne straže, baš kao i podatke o plovilima, naoružanju i svemu ostalom važnom za rad te grane američkih oružanih snaga. Kao i na službenim stranicama ostalih grana, i na www.uscg.mil, na lijevoj strani monitora, mogu se pronaći linkovi prema Pentagonu, zrakoplovstvu, kopnenoj vojsci i mornarici, Ministarstvu domovinske sigurnosti i Ministarstvu prometa. Sve to i te kako olakšava značajnicima shvaćanje uloge i mesta američke Obalne straže u aktualnom i povjesno-političkom trenutku.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Puno ime glasovitog Crvenog baruna bilo je:

- A Rainer von Lock
- B Dieter Thoma
- C Manfred von Richthofen

2. Ovaj veliki pisac bio je i vojni pilot:

- A Antoine de Saint-Exupery
- B Emile Zola
- C Jack London

3. Kamikaze su za vrijeme svojih samoubilačkih letova bili odjeveni u:

- A bijelo
- B crno
- C crveno

4. Bombarderi Leteće tvrdave u II. svj. ratu letjeli su u eskadrilama:

- A Velike Britanije
- B Njemačke
- C SAD

5. Rudolf Perešin je 1991. sletio na aerodrom u:

- A Beču
- B Grazu
- C Klagenfurtu

Rješenje 1c,2a,3a,4c,5c

Ljeto 2005.

Djelatnici MORH-a, pripadnici OS-a RH, invalidi, udovice, djeca i roditelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja i članovi njihove uže obitelji, te umirovljeni djelatnici MORH-a i OS-a RH i ove turističke sezone mogu po povoljnim uvjetima ljetovati u hotelima "Zagreb" - Split i "Veli Jože"- Pula.
Ljetovanje je organizirano kao sedmodnevni paket-aranžmani (polupansion, puni pansion).

Rezervacije i informacije mogu se dobiti na recepcijama hotela.

Hotel "Veli Jože" - Pula

- u neposrednoj blizini gradskog središta
 - blizina gradske plaže Valkane
 - otvoren tijekom cijele godine
- I hotel "Veli Jože" - Pula
Bečka 7, 52000 Pula
tel. 052/ 551-182, 551-320
fax: 052/ 214 - 240

Hotel "Zagreb"- Split

- u neposrednoj blizini Splita
 - vlastita plaža, sportsko-rekreativni sadržaji
 - otvoren tijekom cijele godine
- I hotel "Zagreb" Duijovo
Put Duijova 23, 21000 Split
tel. 021/ 353-260
fax: 021/353-202